

HRVATSKI VOJNIK

Broj 81. Godina III. 14. travnja 2006. www.hrvatski-vojnik.hr BESPLATNI PRIMJERAK

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330-500X
9 771330 500003

Sretan Uskrs!

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

Hrvatska vojska angažirana u obrani od poplava
na vukovarskom području

U borbi s nabujalim Dunavom

X. kolo nagradne
pitalice
str. 28

KARACHI

Ratne igre nad Arapskim morem

Pakistanski i francuski zrakoplovi 11. su se travnja borili iznad Arapskog mora u simuliranim bitkama u vježbi koju provode te dvije zemlje. Francuski avioni tipa Rafale i Super Etendard poletjeli su s nosača Charles de Gaulle (na slici). "Ova vježba je prva u seriji koja omogućuje francuskim i pakistanskim snagama, koje imaju izvrsne vojne odnose, da vježbaju zajedno", priopćeno je iz francuskog veleposlanstva u Pakistanu. Nakon tih zračnih ratnih igara, grupa okupljena oko francuskog nosača sudjelovat će i u svibajskim vježbama s istom vojskom, a bit će uključena i francuska nuklearna podmornica Saphir. Zanimljivo je i da su ranije ovoga mjeseca Francuzi održali sličnu vježbu s Indijcima.

LONDON

Doktor neće u Irak

Lječnik britanskog ratnog zrakoplovstva, zrakoplovni poručnik Malcolm Kendall-Smith 11. se travnja našao pred sudom zbog prošlogodišnjeg odbijanja da treći put ode na službu u Irak. Njegov odvjetnik tvrdi da je optužba neopravdana, jer je Kendall-Smith mislio da "napad na Irak nema uporište u međunarodnom pravu", te da se bojao da bi "mogao biti optužen za ratni zločin agresije i kršenje medicinske etike i Ženevske konvencije ukoliko bi mu bilo naređeno da ispituje zarobljenike". Tužiteljstvo odbija takve navode, a rasplet u trenutku primitka vijesti o suđenju nije bio poznat.

NEW DELHI

Sumnja na odavanje tajni

Indiji je prošlog tjedna optuženo devetero, a uhićeno petero ljudi pod optužbom odavanja vojnih tajni. Među osumnjičenima su bivši zrakoplovni pukovnik, dva kapetana fregate, te kapetan bojnog broda. Ostali su civilni. Prema izvješćima lista Times of India, dvojica mornaričkih časnika su rano otisla u mirovinu i platila ostalima da odaju neke službene tajne. Podaci su trebali biti proslijeđeni stranim tvrtkama kako bi lakše dobile poslove vezane za opremanje indijskih oružanih snaga. Još ranije, ove godine, pod sličnu sumnju je stavljen nabava francuskih podmornica Scorpene (na slici), ali je ministar obrane to opovrgnuo.

WEST POINT

Smrt košarkaške trenerice

Dadesetosmogodišnja trenerica ženske košarkaške momčadi Američke kopnene vojske Maggie Dixon umrla je 5. travnja u prostorima američke vojne akademije West Point. Nakon napada srčane aritmije odmah je prevezena u bolnički centar Westchester. Na žalost, bilo je prekasno. "Otišla je prijateljici na popodnevni čaj, gdje je rekla da joj nije dobro i srušila se", rekao je njezin stariji brat Jamie, inače košarkaški trener na Sveučilištu Pittsburgh. Pokojna Dixon ove sezone vodila vojnu selekciju u njezinoj prvoj natjecateljskoj sezoni u NCAA ligi.

RABAT

Pojačanje na Mediteranu

ATO savez je nakon sastanka održanog prošli tjedan u Rabatu objavio da će mornarice Alžira, Izraela i Maroka sudjelovati u njegovim antiterorističkim pomorskim ophodnjama u vodama Mediterana. Te ophodnje se inače provode u sklopu operacije Active Endeavour, koja je u Sredozemlju počela nedugo nakon terorističkih napada na SAD 11. rujna 2001. Ipak, prema riječima zamjenika glavnog tajnika Saveza, Talijana Alessandra Minuta-Rizza, "da bi se namjera ostvarila, potrebno je napraviti i konkretne korake". Inače, Izrael nema diplomatske odnose s Alžirim, a slabe veze s Marokom prekinute su 2000. godine.

BASRA

Golf teren u zračnoj bazi

Britanski vojnici 21. signalne regimete, stacionirani u zračnoj bazi Basra u Iraku, u večernjim su se satima latili novog sporta, privlačnog osobito damama. Naime, dosad su na svim sportskim terenima u bazi "dominirali dečki". S novim sportom nije tako, riječ je o golfu (doduše, prije mini nego pravom). Prepreke na terenu su konstruirane od raznih materijala nađenih u okolini baze, uključujući i staro deaktivirano iračko streljivo. Prolaz loptice prema devet rupa zauzimaju i vodene te pješčane prepreke. Pokrenuta su natjecanja, a i tečaj golfa. Idejni začetnik svega je dočasnik Alex Thurston, koji se u civilstvu golffom bavi i ozbiljnije.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@morf.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@morf.hr)Urednici rubrika: Marija Alvir
(marija.alvir@morf.hr), Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlóv, Milenka Pervan Stipić

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morf.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogićić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci 30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d., Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje), žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj 165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d. Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

AKD Tisak:

AKD Agencija za komercijalnu djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

E-mail: hrvojnik@morf.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2006.

Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH

**Brigadir Paul Ribarich,
voditelj tečaja za NATO
ocjenjivače**

Pokušavamo provesti tečaj na najbolji mogući način, uključujući i praktični rad. Ono što učinite u praksi možete pamtitи još godinama. S onim što ste pročitali, ne mora biti tako...

Strana 4

Hrvatska vojska angažirana u obrani od poplava na vukovarskom području

Bitku s nabujalim Dunavom od 5. travnja danonoćno su vodili pripadnici 3. gardijske oklopno-mehanizirane brigade koji su na Otoku sportova zajedno sa snagama civilne zaštite i Vodoprivrede gradili zečji nasip...

Strana 12

Alternativno oružje

Uporaba sile je oduvijek bila pojava koja je pratila ljudsko društvo. Razvoj društva permanentno je slijedio razvoj sredstava i metoda uporabe sile, a njihov osobito sofisticirani razvoj kategoriziran je ulogom države, kao najvažnijeg oblika političke i administrativne organizacije društva

Strana 21

Trenkovi panduri [I. dio]

Godine 1741. barun Trenk je Mariji Tereziji predložio da mu dopusti sakupiti četu od 1000 ljudi iz slavonskih i srijemskih pokrajina, koju će osobno odvesti na bojište. Imao je dobre zagovornike, i carica je prijedlog prihvatala...

Strana 24

Naslovnicu snimio Tomislav BRANDT

*brigadir Paul RIBARICH
voditelj tečaja za NATO ocjenjivače*

Znanje provjereno kroz praksu pamti se godinama

“Pokušavamo provesti tečaj na najbolji mogući način, uključujući i praktični rad. Ono što učinite u praksi možete pamtitи još godinama. S onim što ste pročitali, ne mora biti tako. A istodobno, kad već imamo izvrsne ocjenjivače na licu mesta, zašto ne bismo pristupili NATO-ovom ocjenjivanju postrojbe?” ...

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

Austrijski brigadir (u austrijskoj vojsci Oberst, čin je preveden usporedno) Paul Ribarich, voditelj međunarodnog tečaja za NATO ocjenjivače ispred OCC *Evaluation and Feedback* programa (Plitvice, 3.-7. travnja 2006.), na neki način simbolizira koliko zemlje PFP-a mogu uvelike sudjelovati u radu Sjevernoatlantskog saveza: u sklopu partnerskih programa, a i ostalih aktivnosti, jasno je da su NATO-u potrebni časnici i vojnici koji znaju svoj posao i mogu ga primjenjivati u ponekad komplikiranom međunarodnom okruženju. No, brigadir Ribarich, koji nam je (naravno) bio zanimljiv i zbog svojeg prezimena koje odaje naše podrijetlo, razgovoru je prisutio kao pravi profesionalac: bio je otvoren, precizan i jasan. Nema razloga da ne vjerujemo kako je takav i kad provodi bilo koju zadaću, poput aktualne, u kojoj je obavljao dvostruki: “profesorski”, ocjenjivački posao, ali i posao podučavanja budućih kolega ocjenjivača.

Možete li ukratko opisati OCC Evaluation and Feedback program (Koncept operativnih mogućnosti -

prosudba i povratna informacija) na kojem se temelji tečaj?

OCC E & F program se temelji na istoimenom konceptu koji je u NATO-u razvijen 1999. godine a cilj mu je poboljšati sposobnosti postrojbi zemalja partnera da sudjeluju u operacijama koje provodi NATO. Postavljen je na četiri “stupa”. Mj radimo na dva, ona koji se odnose na vojnu komponentu. Jedan su *Pool of Forces and Capabilities* (Zajedničke snage i spremnost), u sklopu kojeg nacije PFP-a nude svoje postrojbe NATO-u. Drugi je OCC *Evaluation and Feedback* program, upravo onaj čiji je dio ovaj tečaj. Prošle godine u listopadu promovirali smo novu verziju programa koji sada ima dvije razine. U prvoj razini bavimo se interoperabilnošću i radi njezinog postizanja provodimo vježbe. U drugoj, novoj, obraćamo pozornost na kapacitete koje imaju postrojbe, njihove standarde, obrazovanje te njihove sposobnosti da rade zajedno u sklopu multinacionalnih postrojbi u NATO-ovim operacijama.

Mogu li se programi i tečajevi poput ovog nazvati “tranzicijskim ala-

tom” koji pomaže zemljama poput Hrvatske da se približe NATO-u?

Tečaj je samo jedan od alata našeg programa, imamo ih više. No, važan je, jer nam pokraj svoje osnovne namjene pomaže da polaznicima damo dublju i širu spoznaju o tome kako funkcionira rad u NATO-u, kao i da procijenimo jesu li pripadnici određene vojske spremni nositi se s glavnom postavkom prve razine našeg programa: interoperabilnošću.

Prvi uvjet interoperabilnosti je poznavanje engleskog jezika?

Tako je. Ako ste, recimo, najbolji vojnik ili zapovjednik na terenu, a niste sposobni razgovarati sa svojim nadređenima ili pripadnicima vlastite postrojbe, imate velikih problema. Jedna od velikih točki na koju obraćamo pozornost je komunikacija. No, iz godine u godinu i na ovakvim tečajevima jezična situacija postaje sve bolja i bolja. Sjećam se na jednom tečaju održanom 2004. bilo je desetak časnika koji su imali vrlo slabo znanje engleskoga. Bilo je vrlo teško raditi u takvoj grupi. Uvijek su se postavljala pitanja poput “na što mislite”, “o čemu govorite”, “što mi radimo ovdje”? Ako

to usporedimo sa situacijom ovdje, mislim da možda postoji tek jedan časnik koji ne govori osobito, ali je i on sposoban komunicirati jednostavnim riječima i ravnopravno je član tima.

Kakve su reakcije na vaš program onih kojima je namijenjen, zemalja partnera?

Mislim da ga izvrsno prihvaćaju, jer on daje povratnu informaciju, što mu i samo ime govori. Upravo prema tim informacijama, pruženim onima kojima je program namijenjen, uložili smo naše najveće napore, želimo im dati ono najbolje što možemo. Svim zemljama dajemo iste liste sa standardima koje podrazumijeva program, tako je

lakše harmonizirati provedbu programa. I inače, NATO ima sve manje skrivenih standarda.

Od prosinca prošle godine čak i oni važni, koji se odnose na snage Savezničkog zapovjedništva operacija, nisu tajna. I zemlje partneri mogu ih pročitati, potvrditi, te

svoje aktivnosti usmjeriti i raditi prema istim standardima. To je veliki korak naprijed. Povjerenje je važno.

NATO ne želi kriti ništa zemljama-partnerima, one su vrlo važne u operacijama koje provodi NATO, u tim operacijama one čine do 15 posto ukupnog sastava snaga. Ukratko, naš program postaje sve važniji. Za usporedbu vratimo se dvije godine unatrag: tada smo organizirali tri velike aktivnosti. Prošle godine imali smo ih 26, a ove godine bit će ih više od 50. Isto tako je i s brojem časnika iz zemalja-partnera koji sudjeluju u našim programima. I on se povećava.

Dobivate li informacije o tome kako su polaznici vaših prijašnjih tečajeva uporabili svoje znanje u praksi?

Svakako, jer mi smo u počecima naobrazbe za ocjenjivače fokusirani na to da polaznici pristupe samoocjenjivanju, dakle, ocjenjivanju postrojbi svoje zemlje. Ovi polaznici su to već učinili. Stoga pitamo naše npr. hrvatske kolege što oni misle o znanjima koja su stekli na prijašnjim tečajevima i kako su ih uporabili na tim samoocjenjivanjima. Jesu li bila dovoljna? Sofisticirana? Je li im potrebno još dodatnog znanja? Mi nemamo samo tečajeve, imamo i dodatne alate kojima povećavamo i ponavljamo znanje iz prijašnjih tečajeva, i to zato da bi se izbjegli slučajevi da nešto što ste naučili prije godinu dana sada, u praksi, ne možete primijeniti. Stoga smo pro-

mačina, kao što je to sada Hrvatska. No, to je kraći i učinkovitiji način.

Vaše osobno mišljenje o polaznicima ove grupe ?

Mislim da je ova grupa jedna od najboljih koje smo imali, jer nacije sve pažljivije biraju polaznike. Prije se znalo događati da netko bude poslan kao "promatrač", da informira svoje nadređene o tome od čega se sastoji ovakav tečaj. Sada ima sve više i više onih koji će BITI ocjenjivači u svojim zemljama. Ono što će naučiti ovdje, nakon kratkog vremena će primijeniti kod kuće, a zatim biti i ocjenjivači u svojim zemljama.

Posljednje pitanje je doista osobno. Naravno, odnosi se na Vaše, za nas, zanimljivo prezime.

Ono je u "austrijskom" stilu, jer je većina Austrijanaca i prošla kroz kulturna i povjesna "miješanja" tijekom stotina godina. Još prije 2000 godina Rimljani su na mjestu da-

mijenili način podučavanja: iz više akademskog, internog, pretvorili smo ga u praktičniji.

Takav "praktičniji" je i ovaj tečaj koji je povezan s ocjenjivanjem vježbe na Slunju?

Doista smo "uhvaćeni" između dva istodobna događaja. Pokušavamo provesti tečaj na najbolji mogući način, uključujući i praktični rad, ono što učinite u praksi možete pamtititi još godinama. S onim što ste pročitali, ne mora biti tako. A istodobno, kad već imamo izvrsne ocjenjivače na licu mesta, zašto ne bismo pristupili NATO-ovom ocjenjivanju postrojbe? Znamo da to iziskuje mnogo više posla, ponajprije za organizatora, za zemlju-do-

našnjeg Beča osnovali utvrdu, Dunav je tamo plovan, ceste su uvijek bile dobre, ljudi su dolazili sa svih strana... Jednom sam proveo malo istraživanje o svojim precima, otkrio sam da su, nakon što je prošla najteža turska najezdna u Europi, ostala mnoga nenaseljena područja u srcu Europe u koja su pozvani Nijemci, Hrvati, Slovenci i ostali... Jedan od mojih predaka je prije 300 godina slijedio taj poziv. Ukratko, kod mene postoji zanimljiva mješavina: majka mi vuče izravno austrijsko podrijetlo još od X. stoljeća, a otac mi je hrvatsko-mađarskog podrijetla. U Hrvatsku dolazim još od djetinjstva, i volim je i kao turist. Za mene je ona ista kao i ostale zemlje Zapadne Europe, ne vidim nikakvu razliku. ■

Vježba i NATO ocjenjivanje I. razine

Dobar posao na Slunju

Vojna vježba "Slunj 2006" bila je u funkciji procjene spremnosti naših snaga deklariranih za mirovne misije NATO-a, ali i dobra prilika da polaznici ETC tečaja, čiji se teorijski dio provodio na Plitvicama, stečeno znanje odmah i primjene u praksi...

Napisala i snimila Leida PARLOV

U sklopu vojne vježbe "Slunj 2006" koja se od 3. do 7. travnja održavala na vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" Slunj proveleno je NATO ocjenjivanje 1. razine motorizirane pješačke satnije 1. gardijske brigade deklarirane za mirovne misije NATO-a. Naime, na vojnoj vježbi "Slunj 2006", koja je bila u funkciji procjene spremnosti naših snaga deklariranih za mirovne misije NATO-a, i to 1. satnije 1. bojne 1. gardijske brigade, helikopterskog tima i medicinskog tima, međunarodni ocjenjivački tim dao je procjenu interoperabilnosti 1. satnije 1. gbr.

Celnik ocjenjivačkog tima bio je austrijski brigadir Paul Ribarich, a ocjenjivanje se provodilo u sklopu OCC E&F programa (Koncept operativnih mogućnosti - prosudba i povratna informacija). Tijekom vježbe ocjenjivala se izvedba zadaće i reagiranje na incidente, a ocjenjivao se rad i zapovjednog i operativnog dijela postrojbe. Ocjene koje se pri tome daju su: interoperabilno, djelomično interoperabilno, neinteroperabilno i nije prosuđeno.

Vježba "Slunj 2006" bila je dobra prilika i da polaznici ETC tečaja, čiji se teorijski dio provodio na Plitvicama,

stečeno znanje odmah i primjene u praksi. Tridesetšest ocjenjivača iz 18 zemalja NATO/PfP-a bili su podijeljeni u 6 timova, a čelnik jednog od njih bio je i natporučnik Igor Stipanović, ocjenjivač s višegodišnjim iskustvom. Od ostalih sudionika vježbe bilo ih je lako razlikovati jer su u rukavu imali žutu traku.

Tijekom vježbe, čiji je voditelj bio zapovjednik 1. gbr brigadir Drago Horvat, ocjenjivači su ocjenjivali 18 incidenata, a nakon analize rezultata dobit će se konačna ocjena interoperabilnosti postrojbe.

U sklopu VIP dana 5. travnja vježbi je nazočio i veći broj vojnih dužnosnika, te vojni izaslanici akreditirani u Republici Hrvatskoj. Tada su se provodili neki od najzahtjevnijih incidenata, kao što su reakcija konvoja s hranom na snajpersku paljbu i zasjedu te reakcija snaga za brzo djelovanje.

"Današnja vježba i sve aktivnosti provedene su u skladu s planom", rekao je bojnik Abdulah Selimović, napo-

■ Tijekom vježbe ocjenjivala se izvedba zadaće i reagiranje na incidente, a ocjenjivao se rad i zapovjednog i operativnog dijela postrojbe

menuvši kako je riječ o najzahtjevnijim incidentima. Vježbom je bio zadovoljan i čelnik ocjenjivačkog tima brigadir Paul Ribarich. "Danas je napravljen dobar posao", rekao je brigadir Ribarich, te je dodao da je vidljiv visok standard vojnika, te da su i vojnici i zapovjednik dobro osposobljeni. I voditelj vježbe brigadir Horvat bio je zadovoljan te je kazao kako su sve radnje provedene u skladu s NATO standardima te očekuje kako će to potvrditi i konačna ocjena ocjenjivačkog tima. ■

Održan okrugli stol na temu "Analiziranje djelovanja civilne obrane tijekom Domovinskog rata"

Analiziranjem prošlosti definirati budućnost

Svi sudionici istaknuli su važnost iskustava civilne zaštite iz Domovinskog rata te istraživanja njezine uloge u tom razdoblju, kao i nužnost definiranja uloge i mesta civilne obrane u budućnosti

Marija ALVIR, snimio Davor KIRIN

U organizaciji MORH-ovog Instituta za istraživanje i razvoj obrambenih sustava i Centra za strateške i sigurnosne studije DEFI-MI održan je 6. travnja okrugli stol na temu "Analiziranje djelovanja civilne obrane tijekom Domovinskog rata". Tim su se povodom u velikoj dvorani Novinarskog doma u Zagrebu okupili predstavnici različitih institucija, a izlaganja i rasprava na okruglom stolu pokazali su da je doista riječ o stručnjacima koji imaju što reći na tu temu.

Reforme u skladu s NATO i EU

"Zbog promjene prirode ugroza u suvremenim uvjetima, civilnoj komponenti obrambenog sustava u svijetu se već pridaje primjeren značaj, dok kod nas tek predstoji konceptualno i doktrinarno rješavanje tog pitanja", rekao je na početku skupa državni tajnik Mate Raboteg, dodavši da Republici Hrvatskoj i MORH-u predstoji reforma civilne obrane. Nапомињући да је тај округли стол планиран већ дуже vrijeme како би се прикупila relevantна znanja i iskustva из tog važnog područja društvene djelatnosti u kriznim situacijama, Raboteg je ukazao на brojne razloge zbog којих је takav skup bio nužan, те је između ostalog istaknuo да као kandidat za NATO i EU Hrvatska treba pokazati kako на подручју civilne obrane želi učiniti zaokret i provesti suvremene reformske zahvate на свим područjima te на тај начин створiti uvjete за primjerenu provedbu mjera civilne obrane на nacionalnom, ali и на меđunarodnom planu.

O normativno pravnim osnovama ustroja i djelovanja civilne zaštite u

Domovinskom ratu govorio je dekan Veleučilišta u Velikoj Gorici Ivan Toth, istaknuvši da su najveće promjene u tom segmentu nastale tijekom organizacijskog izdvajanja civilne zaštite iz obrambenog sustava, odnosno ustrojbenih promjena i premeštanja iz MORH-a u MUP. Kao i drugi sudionici okruglog stola, istaknuo je važnost iskustava civilne zaštite iz Domovinskog rata, te je ujedno apelirao да се до kraja istraži njezina uloga у том раздoblју. Iscrpno izlaganje о civilnoj obrani из perspektive MORH-a održao је пуковник Tomislav Vibovec, наčelnik Službe за obrambenu politiku i planiranje. Istaknuvši važnost obrambenog planiranja, najavio је да ће Strategijski pregled obrane redefinirati koncept obrane. Govoreći о civilnoj obrani опćenito, te о njezinom mjestu i ulozi у Hrvatskoj, zaključio је да је Hrvatska preuzeila тај концепт, који по Ženevsкој конвenciji подразумијева обављање humanitarnih zadaća и заštitu kritične infrastrukture, а да ништа у свези с tim ne radi. "Imam dojam da je sve ово направljено за nekakvu intelektualnu elitu, а у другим земљама je то prilično pojednostavljeno", zaključio је пуковник Vibovec, upozorivši да задрžavanjem civilne obrane као komponente obrambenog sustava sugeriramo задрžavanje sustava опćenarodne obrane. Svoje izlaganje završio је argumentiranjem закључака да bi trebalo ukinuti civilnu obranu као komponentu obrambenog sustava, а увести управљање у izvanrednim situacijama и krizama te ustrojiti agenciju за hitne intervencije.

Predstavnik Državne uprave за zaštitu i spašavanje Josip Sajko pojasnio

je da se ta relativno mlada državna institucija uglavnom bavi posljedicama prirodnih, tehnoloških i drugih incidenta, dok upravljanje rizicima tek trebaju razraditi i usvojiti, за што је, додав је, nužna организacijska transformacija, као и usklađivanje с NATO standardima i u tom segmentu.

Poziv na suradnju

Ističući kako civilna obrana nije građanska obrana negо obrana građana, umirovljeni general Željko Dobranović iskazao је potporu tom skupu, te ujedno izrazio наду да ће правилним istraživanjem Domovinskog rata и uporabom suvremene terminologije civilna obrana napokon naći своје место. О ulozi institucija koje представљају говорили су ravnatelj Instituta "Ivo Pilar" te predstavnica Hrvatskog crvenog križa Dubravka Horvat, а потпору skupu izrazili су и drugi sudionici, te су se svi složili kako је održani okrugli stol tek почетак analiziranja djelovanja civilne obrane tijekom Domovinskog rata, као и njezine uloge u budućnosti. У име иницијатора tog skupa, ravnatelj Instituta za istraživanje i razvoj obrambenih sustava Dario Matika poručio је okupljenima da u Ministarstvu obrane žele čuti što više neovisnih analiza, kako bi se u usporedbi с vlastitim, donijela најbolja rješenja. Napominjući da je cilj provedbe vlastitih istraživanja iznalaženje zakonskih rješenja и pravnih akata, додав је како ће MORH у tom pogledu подржавати primjenjena istraživanja te је ponovno pozvao на suradnju sve institucije и stručnjake relevantne за područje civilne obrane. ■

Ostvaruje li se pravo na otpremninu po članku 6a Zakona o izmjenama i dopunama zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja DVO i ovlaštenih SO ukoliko se ide u mirovinu po članku 11 (opća nesposobnost za rad) Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja DVO i ovlaštenih SO?

Pitanje isplate otpremnine po članku 6a Zakona o izmjenama i dopunama zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba i ovlaštenih službenih osoba, ukoliko osoba ide u mirovinu po članku 11. Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba i ovlaštenih službenih osoba, regulirano je točkom IV stavka 2 odluke ministra obrane o visini otpremnine za djelatne vojne osobe kojima služba prestane zbog preustroja ili smanjenja snaga s pravom na mirovinu ("Narodne novine" broj: 38/04) sukladno kojoj se djelatnoj vojnoj osobi kojoj je na temelju članka 11. prestala služba s pravom na invalidsku mirovinu na temelju rješenja Zdravstvene komisije, pripada otpremnina u iznosu od tri proračunske osnovice sukladno članku 43. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ("Narodne novine" broj: 92/04 i 141/04).

Nadalje, djelatnoj vojnoj osobi kojoj je na temelju članka 11. navedenog Zakona prestala služba s pravom na invalidsku mirovinu na temelju rješenja Zdravstvene komisije kojoj je Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje utvrdio profesionalnu nesposobnost za rad od dana do nošenja rješenja o mirovini, pripada razlika do iznosa od 6 bruto plaća osobnog čina te uvećana otpremnina, ovisno o vremenskom razdoblju sudjelovanja u Domovinskom ratu, tako da se za svaki puni mjesec dana sudjelovanja otpremnina uvećava za iznos od 525 kuna, u svrhu novog zapošljavanja u drugoj karijeri.

Imaju li DVO pravo na isplatu naknade za pasivno dežurstvo? U slučaju da imaju, molim da navedete pravnu osnovu?

Naknada za pasivno dežurstvo je naknada za prekovremen rad. Sukladno članku 97. stavku 6. Zakona o službi u oružanim snagama ("Narodne novine" broj 33/02, 58/02, 175/03 i 136/04), pravo na povećanu plaću za prekovremen rad ne ostvaruje se ako je moguće organizirati preraspodjelu radnog vremena, te ako je dežurstvo kao poseban uvjet rada vezano za kontinuirano obavljanje poslova i zadaća. S obzirom na to da se pasivno dežurstvo tretira kao poseban uvjet rada koji je vezan za kontinuirano obavljanje poslova i zadaća, ne postoji pravna osnova za njegovu isplatu.

PERSONALNA SLUŽBA MORH-a

Svoje upite možete slati na e-mail: hrvojnik@morf.hr ili na fax: 01/ 4551- 852

Predsjedavajući Vojnog odbora general Rolando Moschini posjetio MORH

Prepoznatljiv doprinos RH i na međunarodnoj razini

Predsjedavajući Vojnog odbora general Rolando Moschini na poziv načelnika Glavnog stožera generala zbora Josipa Lucića 6. i 7. travnja bio je u posjetu oružanim snagama RH, ali se pritom sastao i s predsjednikom saborskog Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost Ivanom Jarnjakom, kao i pomoćnikom za EU i europsku suradnju u MVPEI-u Damironom Kušenom.

Za vrijeme posjeta OS-u generala Moschini prijeo je državni tajnik u MORH-u Mate Raboteg.

Teme razgovora

bile su sigurnosna situacija u regiji, reforme OS RH, sudjelovanje RH u mirovnim misijama te Upitnik o deklariranju snaga za misije EU-a i mogući hrvatski doprinos. Državni tajni Raboteg je izvjestio generala Moschina koji su i koliki trenutačni doprinosi RH u međunarodnim mirovnim operacijama o dalnjim planovima vezanim za te aktivnosti glede povećanja mirovnih misija, kao i o povećanju broja ljudi u ISAF-u. Pritom je istaknuo i kako su u tijeku aktivnosti vezane za definiranje snaga koje će RH deklarirati u EU snage, te kako je načelan stav da se na raspolažanje stave iste snage kao i za NATO / PzM aktivnosti: pješačka satnija, vod vojne policije, vod specijalaca, vod za razminiranje, inženjerijski vod, NBKO vod, dva medicinska tima i 1 transportni helikopter. Osim toga, Raboteg je dodao i kako će RH nastaviti s pružanjem potpore zemlje domaćina (Host Nation Support) snagama u operaciji Althea i KFOR-u, te kako se naša zemlja koristi svakom prigodom da sa zemljama u regiji podijeli svoja iskustva na putu prema punopravnom EU i NATO članstvu. Predsjedavajući

Vojnog odbora general Moschini, koji se na čelu tog odbora nalazi od 2004. i kome je ovo drugi posjet RH (prvi put je posjetio RH kao načelnik talijanskih OS-a), kazao je, pak, kako je doprinos RH na međunarodnoj razini prepoz-

General Moschini u MORH-u se sastao i s državnim tajnikom Matom Rabotegom

natljiv te kako podupire koncept jednaka snaga koje jedna država može deklarirati u EU i NATO snage. Termin "koncept jednakih snaga" znači da se iste snage deklariraju i za EU i za NATO, a između te dvije organizacije postoji sporazum koje će snage i za kakvu operaciju biti uporabljene. Osim toga, general Moschini je osobito istaknuo kako svaka država EU-a, ili ona koja će to ubrzo postati, bez obzira na svoju veličinu i snagu može dati svoj doprinos angažmanu EU i NATO snaga u očuvanju mira i kolektivnoj sigurnosti, te kako pritom nije važan kvantitet nego kvaliteta. Bio je to prvi posjet nekog iz strukture Vojnog odbora EU-a našoj zemlji. Inače, RH je u lipnju 2005. prvi put pozvana na sastanak u sklopu Vojnog odbora. Zadaća Vojnog odbora EU-a je da daje vojne savjete i izrađuje preporuke PSC-a (Političko-sigurnosni odbor) o svim vojnim pitanjima u EU-u, uključujući razvoj općeg koncepta upravljanja krizama u njegovom vojnom aspektu, procjenu rizika od potencijalnih kriza, kao i elaboraciju, procjenu i pregled sposobnosti.

M. PERVAN STIPIĆ

Ministru Rončeviću u Slovačkoj uručena nagrada za spašavanje ljudskog života

Vojensky čin za humanost

Hrvatski ministar prva je osoba iz inozemstva koja je dobila to priznanje. O nominiranim je odlučivala slovačka javnost, a nominirano je više od 120 osoba. Iza svakog se imena krije priča o hrabrosti, odlučnosti i razboritosti koje su toliko potrebne u sudbonosnom životnom trenutku...

Napisala i snimila Antonija RAJKOVIĆ

Ministar Rončević s Marekom Randjakom i slovačkim kolegom Fedorom

Ministar obrane Berislav Rončević prošle je godine u kolovozu na otoku Braču, uz pomoć svoje supruge, spasio život 19-godišnjem Slovaku Mareku Randjaku iz srednje Slovačke. Za to mu je humano djelo prošloga tjedna u Bratislavi ministar obrane Slovačke Republike Martin Fedor, uručio nagradu slovačkog ministarstva obrane Vojensky čin (Vojno djelo) u kategoriji Spašavanje ljudskog života. Hrvatski ministar prva je osoba iz inozemstva koja je dobila to priznanje. Akcija se u Slovačkoj održava već deveti put i u sklopu ankete Vojno djelo godine 2005. dodijeljene su nagrade u

rano je više od 120 osoba, aiza svakog se imena krije priča o hrabrosti, odlučnosti i razboritosti koje su toliko potrebne u sudbonosnom životnom trenutku.

Ministra Rončevića predložio je Marek Randjak, koji je prošloga kolovoza nesretnim slučajem pao u more u uvali Lovrećina, teško ozlijedio kralježnicu, izgubio svijest i ostao beživotno plutati. Uz pomoć svoje supruge, medicinske sestre, ministar ga je reanimacijom uspio održati na životu do dolaska Hitne pomoći.

"To se dogodilo u vrlo plitkoj vodi. Smrt nije nikada pametna, ali ako bi Marek ovdje poginuo, to bi bila izričito glupa smrt. Kad sam ga izvukao na obalu nije pokazivao никакve znakove života. Nisam vjerovao da ćemo ga oživiti", prisjećao se ministar Rončević nesretnog događaja na svečanosti uručenja nagrada u kazalištu Arena u Bratislavi prošloga tjedna.

Primajući nagradu, ministar Rončević izrazio je zadovoljstvo što je spasio jedan mlađi ljudski život, ističući kako iznad svega cijeni vrijednost života. „Uživam u svom životu, u svojoj obitelji i

četiri kategorije: Spašavanje ljudskog života, Pomoć javnosti, Prijatelj vojske i Izvanredna nagrada.

O nominiranim je odlučivala slovačka javnost slanjem prijedloga do kraja veljače, a među njima je šesteričlani žiri odbrao laureate u pojedinim kategorijama. Nominiraju-

isto tako želim da i Marek bude sretan i uživa u radostima koje mu slijede", istaknuo je ministar, te dodao kako je nagradu primio s ponosom, jer je došavši u prijateljsku Slovačku Republiku, znao da će vidjeti Mareka živog i sretnog. Naime, ministar Rončević je tek na svečanosti prvi put vidio Mareka nakon kolovoza prošle godine, izražavajući veliko zadovoljstvo što se uspješno oporavio.

Nakon ugodnog i nadasve prijateljskog razgovora s Marekom i njegovim roditeljima, ministar mu je zaže-

lio potpuni oporavak, pozvavši ga na obiteljski odmor u Hrvatsku, što je Marek sa zahvalnošću i prihvatio. Na kraju svečanosti uručenja, ministar Rončević izrazio je željenje što se Slovačka Republika nije kvalificirala na Svjetsko nogometno prvenstvo, te je Mareku poklonio dres Hrvatske nogometne reprezentacije u uvjerenju kako će Marek navijati za Hrvatsku. Tijekom dvodnevног boravka u Slovačkoj Republici, ministar se na ručku susreo sa svojim kolegom slovačkim ministrom obrane Martinom Fedorom, te je posjetio Veleposlanstvo RH u Bratislavi. ■

U razgledavanju turističkih atrakcija Bratislave

Karakoram - osmo svjetsko čudo

Upravo kada smo prošli ulaz u nacionalni park Khunjarab dogodilo se ono što smo najmanje željeli. Najveći odron koji sam do sada video. Odran snijega, sa sitnim stijenama na površini, visine nekih 4-5 m, a dužina više od 100 metara. Pitam Danca u šali kada želi početi sa čišćenjem...

Iz Indije Zlatko SUDIĆ

Počinje još jedan od zanimljivih ali ne i laganih dana u misiji.

Liović i kolega Danac rano se ustaju jer ih čeka daleki put. Uslužni domaćin pripremio je doručak poslije kojega ne znajući što ih čeka, idu dalje i nastavljaju s jučer započetom začatom. Danas sam službujući u zapovjedništvu pa ovo pišem kao da prenosim događaje uživo, jer svaki sat Liović zove i izvještava o svemu što se događa otprikljike ovako: Krećemo prema Khunjarab Passu, na pakistansko-kineskoj granici. Prvih pola sata prošlo je bez ikakvih problema, vozimo se lagano, dobro pazeci na cestu i usput razgledavajući krajolik.

Nastavljamo dalje ali ne zadugo jer su na pola puta od Check Posta do Khunjarab Passa počele nevolje s odronima. Prvi i nije bio ništa strašno, izašli smo iz vozila i očistili cestu za 15-ak minuta, odmaknuvši krupnije stijene kako bismo nastavili vožnju. Nakon tri kilometra opet isto, ovaj put odron je bio malo veći. Scenarij opet isti, čistimo cestu ali neke stijene su velike i teške tako da smo ih samo odgurali tek toliko da vozilo može proći. Ovo

nam je oduzelo gotovo 45 minuta i ako ovako nastavimo, do krajnjeg cilja nećemo stići do poноći, a usto se još treba vratiti u Gilgit koji je sada udaljen više od 200 km. I Danac i ja uporni smo i ustrajni u želji da dodemo do Khunjarab Passa, ali želje su jedno, a stvarnost je nešto sasvim drugo.

Upravo kada smo prošli ulaz u nacionalni park Khunjarab dogodilo se ono što smo najmanje željeli. Najveći odron koji sam do sada video. Odran snijega, sa sitnim stijenama na površini, visine nekih 4-5, a dužine više od 100 metara. Pitam Danca u šali kada

želi početi sa čišćenjem, no samo me s razočaranjem pogledao i popeo se na vrh odrona. Stojimo i razmišljamo kako je stvarno nepravedno da smo bili nadomak cilja, samo 20 km, a on nam izgleda udaljen kao Mjesec. Uzimamo kratki odmor jer valja se vratiti natrag u postaju. Ovdje više nemamo što tražiti, snimamo nekoliko fotografija i krećemo u povratnu ophodnju.

Šlag na kraju - probušena guma

U vozilu raspravljamo kako ipak i nije bilo tako loše, te kako ćemo čim se vrijeme popravi pokušati opet.

Odmor u Sostu

Moram priznati da sam pomalo i umoran, ne samo od duge vožnje, već i od čišćenja ceste. Istina je kad kažu "težak je život vojnih promatrača". Pitamo se može li nam se još nešto dogoditi, no na Karakoram cesti je bolje ne razmišljati unaprijed. Nadomak Karimabada kamenja više nije bilo ali probušila se guma na autu. Ništa neobično, ali nakon dugog i napornog dana i najmanje neugodno iznenadenje počinje žvcirati. Ipak vozači su brzo i spretno promijenili kotač a mi se ponadali da time završavaju sva današnja iznenadenja.

Na kraju jedan neslavan ali ipak zanimljiv statistički podatak koji govori o broju poginulih tijekom izgradnje Karakorama: u izgradnji ceste sudjelovalo je oko 15 000 pakistanskih vojnika i prema dosta nepreciznim podacima između 9 000 i 20 000 Kineza. Odroni kamenja, varljiva ljeta, nabujala rijeka i teški zimski uvjeti odnijeli su oko 500 žrtava s pakistanske strane. Podaci o broju žrtava s kineske strane nikada nisu objavljeni, a pretpostavlja se da je taj broj bio mnogo veći nego na pakistanskoj strani iako to nikada nije priznato i potvrđeno, tako da samo nebo zna koliko je života izgubljeno da bi se izgradilo ovo osmo svjetsko čudo, ili ...

Kolega Liović na Karakoramu

Dolazimo do Check Posta, mesta na kojem se nalazi pakistanska vojska. Izlazimo iz vozila i razgovaramo o svemu i svačemu, pokušavamo saznati što nas čeka na našem putu.

Problemi s odronima na cesti

Na ovoj postaji nalazi se kavez s jednom prekrasnom životinjom, ovdje sam prvi put u životu video snježnog leoparda, bar ja mislim da se tako zove. Pitamo vojниke kako se našao ovde i zašto ga drže zatvorenog, ali odgovor je bio: no english. Nema veze, ipak mi je bilo dragoo da sam ga video.

želi početi sa čišćenjem, no samo me s razočaranjem pogledao i popeo se na vrh odrona. Stojimo i razmišljamo kako je stvarno nepravedno da smo bili nadomak cilja, samo 20 km, a on nam izgleda udaljen kao Mjesec. Uzimamo kratki odmor jer valja se vratiti natrag u postaju. Ovdje više nemamo što tražiti, snimamo nekoliko fotografija i krećemo u povratnu ophodnju.

Šlag na kraju - probušena guma

U vozilu raspravljamo kako ipak i nije bilo tako loše, te kako ćemo čim se vrijeme popravi pokušati opet.

Na relaciji Al Massira - Sahara line

Po pravilu MINURSO-a, nakon dolaska i početka procesa uvođenja smješteni smo u hotel Lacouara, no kako su nas uputile kolege na odlasku najbolja jela za ručak služe u hotelu Al Massira, a za večeru treba ići u hotel Sahara line

Iz Zapadne Sahare Darko JURIĆ

Sobzirom na to da ljeto još nije na pomolu, ovdje je dosta sunčano i toplje. Istina, cijeli dan puše saharski povjetarac i brzo osuši svaku vlagu ali to umanjuje i učinak sunca, barem donekle. No, vjetar je dobro rješenje za temperaturu, ali ne i za našu europsku kožu. Otkriveni dijelovi tijela dobili su tanki prekrivač rumene boje, zasad. Lice se malo zategnulo, što nije loše jer sam prešao davno onaj prag od nekoliko desetljeća. Šalim se, ali s ovom rumenom bojom izgledam kao posramljena djevojka, kod nas naravno, jer ovdje nemaš pojma kad se tko posrami, ako bi gledao njegovo rumenilo. Dnevne temperature su između 25 - 30 stupnjeva C, a kad vjetar zapu-

Sahara line hotel

Po preporuci kolega promatrača ovdje je najbolji ručak

še još 15 stupnjeva više. Noću se sve to ohladi do 5 stupnjeva. Jutarnje magle su uobičajene uz priobalni dio zemlje i doista su vrlo lijepo ako ih poredimo s našima.

No, što se tiče moga bioritma ovdje, tražimo se nas dva, što bi se reklo. Razlika od jednog sata natrag u odnosu na hrvatsko vrijeme i nije za spomenuti i ne bi trebalo znatnije utjecati na njega. Njegovo, nije bitna ta razlika koliko je bitna stečena navika. Ma meni ovdje budilica ne treba, niti angažiranje bilo koga po tom pitanju. Budim se kao doma i onda onaj sat viška što tako zaradim iskoristim za pripremanje novoga dana.

Hotel s najboljim ručkom i večerom

Po pravilu MINURSO-a, nakon dolaska i početka procesa uvođenja smješteni smo u hotel Lacouara a on služi

za smještaj onih čije sve obveze završavaju ovdje pa prolaze kroz sve oblike razduživanja s misijom. Hotel je lošiji u usporedbi s drugim koje smo imali prilike vidjeti i koji su u tom sustavu potpore misiji. To je jedan od razloga što rado objedujemo u drugim hotelima. Naime, jedno malo pojašnjenje. Obvezni smo spavati u Lakouari ali možemo imati ostale objede po želji u drugim hotelima koji imaju ugovore s MINURSO-om. Kolege na odlasku

Ulična ponuda Laayounea

su nas uputile na mogućnost i dali preporuke za svaki od njih. Ono što smo već naučili je da najbolja jela za ručak služe u hotelu Al Massira, a za večeru treba ići u hotel Sahara line. ■

Hrvatska vojska angažirana u obrani od poplava na vukovarskom području

U borbi s nabujalim Dunavom

Bitku s nabujalim Dunavom od 5. travnja danonoćno su vodili pripadnici 3. gardijske oklopno-mehanizirane brigade koji su na Otoku sportova zajedno sa snagama civilne zaštite i Vodoprivrede gradili zečji nasip. Gotovo tristo pripadnika 3. gardijske oklopno-mehanizirane brigade bilo je 24 sata u pripravnosti, a njih stotinu je danonoćno, radeći u smjenama od 8 do 10 sati, bilo na terenu...

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Proteklih smo dana, nažalost, svjedočili velikim poplavama koje su zahvatile istočni dio naše zemlje.

Razine Dunava i Drave rasle su iz sata u sat, a situacija u hrvatskom Podunavlju svakim je danom bila sve teža. Poduzimale su se sve mjere zaštite kako bi se što spremnije dočekao vrh vodenog vala koji se, prema prognozama stručnjaka Hrvatskih voda, očekivao 9. i 10. travnja. Najalarmantnije stanje bilo je na vukovarskom području, gdje su i prvo proglašene mjere izvanredne obrene od poplave, a kasnije i izvanredno stanje, te se u obrani grada od vodene bujice od samog početka intenzivno angažirala i Hrvatska vojska.

Bitku s nabujalim Dunavom od 5. travnja danonoćno su vodili pripadnici 3. gardijske oklopno-mehanizirane brigade koji su na Otoku sportova zajedno sa snagama civilne zaštite i Vodoprivrede gradili zečji nasip. Kako se situacija pogoršavala Hrvatska vojska je intervenirala i u vukovarskom naselju Budžak, a u Josipovcu kod Osijeka

su dopremali hranu i vodu stanovnicima koji nisu htjeli napustiti svoje domove i kojima je jedina veza sa svijetom bila upravo vojska i policija. Gotovo tristo pripadnika 3. gardijske oklopno-mehanizirane brigade bilo je 24 sata u pripravnosti, a njih stotinu je danonoćno, radeći u smjenama od 8 do 10 sati, bilo na terenu.

Zečji nasip 1,40m

Vukovar smo posjetili u dva navrata, i to 7. i 8. travnja neposredno uoči očekivanja vrha vodenog vala. Razina vode rasla je i po dva cm na sat. Protok vode pored Vukovara bio je gotovo 8500 kubnih metara u sekundi, a u manje od 24 sata razina Dunava se podigla za gotovo 30 cm, te je bila mnogo viša nego 2002. godine kada je Otok sportova poplavljen.

Pripadnici Hrvatske vojske, iako izmoreni neprekidnim višednevnim radom na Otoku sportova, i dalje su se s istim entuzijazmom borili protiv vodene bujice.

Vukovarski Otok sportova u vrijeme našeg posjeta bio je metar ispod razine Dunava, a zečji nasip bio je višok 1,40, što je, moglo se čuti, bio najviši ikad podignuti zečji nasip u Europi.

"Pripadnici Hrvatske vojske dnevno uvreće i ugrade gotovo 150 kubika pijeska na zečji nasip, kojim pokušavamo obraniti nebranjeno područje, znači ono koje se nalazi ispred nasipa", rekao je zamjenik zapovjednika 3. gombr Stjepan Kulić dodavši kako je osim na ovoj lokaciji, Hrvatska vojska angažirana na još dva mjesta.

"Noćas smo žurno intervenirali u dijelu vukovarskog naselja Budžak, gdje su podzemne vode, kao i vode nekih kanala, prouzročile visok vodostaj te je

trebalo sprječiti izljavanje vode u naselje. Uz to smo angažirani i u osječkom Josipovcu, kamo smo uputili određeni broj teretno-terenskih vozila s pripadajućom opremom i ljudima koji namirnicama i vodom opskrbuju stanovnike dijela Josipovca koji je u potpunosti odsječen", kazao je pukovnik Kulić.

O silini vodenog vala i razmjerima poplave najbolje je svjedočio pogled iz zraka. MORH-ovim helikopterom novinari su preletjeli poplavljena područja od Vukovara do Osije-

ka, te se i sami uvjerili u dramatičnost situacije. Poplavljene vikendice kod Aljmaša, naselje Karašića pod vodom, a izliveni Dunav je došao i do podnožja kamenog križa žrtvama Domovinskog rata na uštu Vuke u Danav

ka, te se i sami uvjerili u dramatičnost situacije. Poplavljene vikendice kod Aljmaša, naselje Karašića pod vodom, a izliveni Dunav je došao i do podnožja kamenog križa žrtvama Domovinskog rata na uštu Vuke u Danav. U vrijeme pisanja ovog teksta, Dunav je i dalje rastao, ali mnogo manje, oko 1 cm na sat, a pripadnici Hrvatske vojske na terenu će, kako su nam rekli, ostati dokle god to bude potrebno.

I što na kraju reći nego da i ovaj angažman Hrvatske vojske u obrani od poplava, kao i brojni drugi, među kojima svakako treba izdvojiti pomoć koju vojska pruža u uređenju kanalske mreže u Slavoniji, kao i protupožarne aktivnosti, svjedoči o dobroj civilno-vojnoj suradnji, a stanovništву ulijeva sigurnost i daje jamstvo da će borba protiv prirodnih nepogoda biti učinkovita. ■

Održana pokazna vježba "Borbeno traganje i spašavanje 2006"

Zadaća od presudne važnosti

Pripadnici hrvatskih oružanih snaga i ovaj put su pokazali visoku razinu uvježbanosti, što je i te kako važno budući da upravo o tome u određenim okolnostima ovisi spašavanje ljudskih života, kako u borbenim tako i u mirnodopskim uvjetima

Pokazna vježba "Borbeno traganje i spašavanje 2006" održana je 7. travnja u Zrakoplovnoj bazi Lučko.

U taktičkoj vježbi koja je trajala od 3. do 7. travnja sudjelovali su pripadnici HRZ-a i PZO-a te Bojne za specijalna djelovanja (BSD), a završnom (pokaznom) dijelu nazočili su njihovi zapovjednici, general Viktor Koprivnjak i pukovnik Nikola Županić, kao

i načelnik Uprave GSOS-a za obuku i školstvo general Drago Matanović te drugi visoki vojni dužnosnici.

Veći dio vježbe, koja je obuhvaćala traganje i spašavanje u borbenim i neborbenim uvjetima, odvijao se u zračnom i kopnenom dijelu zapadne Slavonije te Bilogore i Moslavine, dok je na uzletištu ZB Lučko izveden pokazni dio borbenog traganja i spašavanja. Cilj vježbe je bio uvježbava-

borbena aviona MiG 21 i dva Pilatusa PC 9 te četiri helikoptera Mi 8, a zanimljivo je spomenuti da su među letačkim posadama bili i mladi piloti iz 2. naraštaja. Osim posada tih zrakoplova, u scenarij vježbe bile su uključene i radarske postaje Sljeme, Papuk i Borinci, te Podvornica, kao i dva padobrantska tima za spašavanje iz BSD-a te pripadnici triju zrakoplovnih baza (91. i 92., te 95.).

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
GLAVNI STOŽER OSRH
ZAPOVJEDNIŠTVO HRZ I PZO**

raspisuje:

INTERNI NATJEČAJ
za popunu HRZ-a i PZO-a

1. Administrativni tajnik

Državni službenik III. vrste
VSSp 51020

Mjesto službe: Zagreb-Pleso
SSS, društvenog smjera, poželjno znanje engleskog jezika
jedan (1) izvršitelj

2. Administrativni referent

Državni službenik III. vrste

VSSp 53247, 53226

Mjesto službe: Zagreb-Pleso
SSS, društvenog smjera
Dva (2) izvršitelja

Kandidati koji ispunjavaju tražene uvjete, osobne zamolbe trebaju crtom vođenja i zapovijedanja dostaviti najkasnije do **15. travnja 2006. godine** u VP 3044 Zagreb Pleso.

snimio L. SKENDEROVIC

Visoki uzvanici pratili su pokazni dio borbenog traganja i spašavanja

snimio T. BRANDT

nje pilota lovačkih i jurišnih aviona te helikoptera, kao i djelatnika radarskih postaja ZMIN te pripadnika BSD-a za uporabu tehnika i taktika te standardnih operativnih postupaka u izvršavanju zadaća (ne)borbenog traganja i spašavanja te zaštiti zračnog prostora. Uz standardno planiranje, u vježbi su provođeni NATO postupci u zapovijedanju i nadzoru te NATO standardi u komunikaciji, kao i druge vojne zadaće koje služe za podizanje interoperabilnosti.

U pokaznoj vježbi, u sklopu koje je izvedeno spašavanje pilota u borbenim uvjetima, sudjelovala su dva

Govoreći o "naučenim lekcijama", demonstrator vježbe satnik Michael Križanec ukazao je na nužnost poboljšanja sustava veza te navigacije i zemljovidova, kao i na kritičnost naoružanja i ostale specijalne opreme. No, unatoč navedenim nedostacima, vježba je provedena uspješno, kako je u izjavi za medije ocijenio i general Koprivnjak, a pripadnici hrvatskih oružanih snaga i ovaj put su pokazali visoku razinu uvježbanosti, što je i te kako važno ako se zna da upravo o tome u određenim okolnostima ovisi spašavanje ljudskih života.

M. ALVIR

Obuka obučavatelja u mirovnim operacijama

Polaznici trećeg petotjednog tečaja SMVO-a "Obuka obučavatelja u mirovnim operacijama", 6. i 7. travnja na vojnom poligonu Korana proveli su završnu vježbu, radi uvježbavanja zapovjednika skupina, desetina, vodova i satnija za sudjelovanje i obuku pripadnika maticnih postrojbi u međunarodnim mirovnim operacijama.

Na obuci je sudjelovalo 27 polaznika tečaja iz 4. gbr, 2. gbr, 3. gombr iz Bojne za specijalna djelovanja. Uz polaznike tečaja na vježbi je sudjelovalo i 50 pripad-

(mobilni tim za vezu i promatranje), koji se inače pripremaju za mogući odlazak u misiju ISAF. Iako su oni prošli dodatnu specijalističku obuku, zajedno s polaznicima 3. tečaja prošli su teorijski dio obuke u SMVO-u i nešto kraći praktični dio obuke na Korani. Tečaj "Obuka obučavatelja u mirovnim operacijama" trajao je od 6. ožujka do 7. travnja. Dvotjedni teorijski dio nastave polaznici su odslušali u SMVO-u Rakite, gdje su, između ostalog, dobili osnovna znanja o mirovnim misijama, PSO tehnikama, odslušali uvod u metodiku predavanja, uvod u samu završnu vježbu te prošli medicinsku pripremu. Praktičnu nastavu ili obuku odradili su na poligonu Korana, s tim da je peti tjedan bio predviđen za završno izvođenje svih radnji samostalno, uz nadzor instruktora. Zadnja dva dana obuke izvedena je vježba u kojoj se odvijaju događaji čije radnje organizira vod u mirovnim operacijama. U 20-ak insceniranih i nepoznatih događaja tijekom vježbe polaznici su morali pokazati koliko su svladali naučeno - pripremu, ophodnju, rad na nadzornoj točki, rad na promatračkoj postaji i drugo. Voditelj tečaja, koji se provodi jednom godišnje, bio je bojnik Dražen Budinski, načelnik Odjela obuke u SMVO-u. Obuka je provedena po NATO/PfP standardima. Zapovjednik SMVO-a brigadir Vladimir Mikac nakon zavjetka vježbe kazao nam je kako je u vježbi sve što je planirano vremenski i u postupcima održano vrlo kvalitetno, te kako je vježba bila vrlo dobro koordinirana, sudionici uigrani, od dijela obučavatelja do igrajuće suprotstavljenje strane.

M. PERVAN STIPIĆ

snimila M. PERVAN STIPIĆ

nika drugih postrojbi u ulozi suprotne strane, te kao logistička i sanitetska potpora, kao i helikopterske posade 91. zrakoplovne baze. Uz njih je vježbalo i istodobno ih vrednovalo i ocjenjivalo 15 iskusnih instruktora koji su uglavnom prošli mirovne misije. Prema scenariju helikopter Mi-8 rabljen je za medicinsku evakuaciju i evakuaciju ljudi pri oružanom napadu suprotne strane. Osim toga, sudjelovala su i tri tima iz 350. obavještajne bojne HKoV-a u ulozi MLOT-a

Treća obljetnica SBO

Na Slunju je obilježena treća obljetnica rada Središta za borbenu obuku. Tom prigodom služena je misa u crkvi Svetog

Trojstva, položen je vijenac pred središnjim spomenikom braniteljima u središtu grada, te je održano sportsko natjecanje. Okupljenima se prigodno obratio zapovjednik pukovnik Mirko Stošić, uručivši najboljima pohvale i nagrade.

OJI

Ratna škola u HEP-u

Polaznici Ratne škole "Ban Josip Jelačić" posjetili su 5. travnja Hrvatsku elektroprivodu. Predsjednik Uprave mr. sc. Ivan Mravak upoznao ih je sa strateškim promišljanjem i upravljanjem u HEP-u te

su prezentirani poslovni sustav, glavni ciljevi HEP grupe te hrvatski elektroenergetski sustav u Domovinskom ratu.

OJI

Kondicijska hodnja

U SzOP-u Koprivnica 5. travnja je provedena kondicijska hodnja. U sklopu hodnje, koja se provodila osamkilometarskom

rutom, djelatnici su proveli i pripremno gađanje iz pištolja HS 2000 na streljuštu Dubovečki breg. Gađanje je provelo 28 djelatnika i svi su ispunili zadani standard.

OJI

"Pasionski motivi" u Galeriji "Zvonimir"

U Galeriji MORH-a "Zvonimir" od 8. travnja možete pogledati novi izložbeni postav.

Riječ je o skupini reljefa i skulptura umjetnika Nikole Vučkovića koje prikazuju pasionske motive (Isusov križni put), što je i naziv postava. Inače, izložba je dio većeg programa umjetničkih izložbi i koncertnih izvedbi "Pasionska baština", čiji je pokrovitelj Skupština grada Zagreba. Ove svečanosti, koje se održavaju uoči najvećeg katoličkog blagdana Uskrsa, u Zagrebu su ove godine organizirane petnaesti jubilarni put.

Izložba u MORH-ovoj galeriji trajat će do 22. travnja, a o njezinim karakteristikama dovoljno je citirati riječi koje je ispred zaklade "Pasionska baština" izgovorio Dino Malinović: "Teško je pomiriti ovu vječnu temu s modernim likovnim izrazom. Nikola Vučković je u tome uspio".

D.V.

Jurišna puška Raptor

JUŽNOAFRIČKA tvrtka Truvelo

Manufacturers (Pty), poznata po proizvodnji snajperskih pušaka, razvila je za izvoz kratku jurišnu pušku Raptor. Razvojni je tim uspio razviti pušku u kratkom roku, a tvrtka navodi kako je to zbog mladog i inovativnog razvojnog tima koji se ozbiljno i studiozno primio posla.

Raptor se proizvodi u dva kalibra, i to 5,56x45 mm te u kalibru

7,62x39 mm. Dostupna je sa cijevima dužine 23 cm i 30 cm. Tako je tvrtka "pokrila" dva najraširenija kalibra, uvjetno ih nazovimo "zapadni" i "istočni". Izgled Raptora odmah upućuje na to da se pri njegovu stvaranju služilo iskustvima i rješenjima postojećih modela. Ili kako su to objasnili u tvrtki: ne treba ponovo izmišljati kotač, treba ga samo primijeniti. Konstruktori su odlučili integrirati neke svoje ideje u već postojeće konstrukcije i poboljšati ih.

U razvoju puške osobito se vodilo računa o ergonomiji i zadovoljstvu

krajnjeg korisnika. Puška ima integralnu ručicu za nošenje i optički ciljnik Aimpoint COMP ML2.

Osim postojećih inačica sa cijevima dužine 23 i 30 cm planirana je inačica lake strojnica sa cijevi dužine 55 cm. Ta će inačica biti opremljena i spremnikom za 200 metaka te sklopivim dvonožnim osloncem. Na pušku se može postaviti bacač granata i druga oprema. Pri konstrukciji se pazilo da proizvodni proces bude što jednostavniji, sa što ma-

nje strojne obrade i visokospecijaliziranog ljudskog rada. Također se nastojalo maksimalno pojednostaviti konstrukciju i svesti broj pokretnih dijelova. Jer, smatraju konstruktori tvrtke Truvelo, što je manje pokretnih dijelova to je manje problema s ispravnim funkcioniranjem puške. Masa puške je 4 kilograma, dužina s rasklopljenim kundakom je 790 mm, a maksimalna širina 40 mm. Brzina paljbe iznosi 650 metaka u minuti.

M. PETROVIĆ

Isporučen prvi MH-60R

AMERIČKOJ ratnoj mornarici je krajem ožujka isporučen prvi proizvodni primjerak višenamjenskog helikoptera MH-60R, od kojeg se puno očekuje u protupodmorničkoj borbi te u napadima na razne površinske ciljeve. Pritom snaga novog helikoptera ne leži samo u ubojojstvi oružnih sustava koje nosi

nego i u paketu vrlo napredne senzorske opreme, zbog kojeg će to biti vrlo učinkovita platforma za nadzor šireg prostora oko flote, odnosno za borbu protiv raznih tipova plovila. Uz to, pilotsku kabинu helikoptera krasi suvremena digitalna avionika, odnosno ista konfiguracija avioničke (Common Cockpit avio-

nics suite) ugrađuje se na MH-60S i na MH-60R.

Novi helikopter za američku ratnu mornaricu znači ujedno i ispunjenje zacrtanog srednjoročnog plana (Master Helicopter Plan) kojim se broj od šest različitih tipova helikoptera želi reducirati na dva višenamjenska, odnosno dva temeljna tipa bit će helikopteri MH-60S i MH-60R koji će uvođenjem u operativnu uporabu zamijeniti dosadašnje platforme SH-60B i SH-60F.

Ispitna razvojna faza helikoptera MH-60R završila je početkom prošle godine, kada je počelo njegovo uvođenje u inicijalnu operativnu uporabu. Prema dosadašnjim planovima američka ratna mornarica će do 2015. naručiti ukupno 254 helikoptera MH-60R, dok bi proizvodna dinamika bila od oko 30 helikoptera godišnje.

I. SKENDEROVIC

Voden minobacačko streljivo PGMM

AMERIČKA tvrtka ATM razvila je napredni vođeni minobacački projektil PGMM (Precision Guided Mortar Munition). Streljivo je kalibra 120 mm, prilagođeno za ispaljivanje iz minobacača glatke cijevi. Vođenje je poluaktivno lasersko, a projektil izgleda i s njim se postupa gotovo identično kao i s klasičnim streljivom. Najveća je prednost PGMM streljiva njegova preciznost na cilju, odnosno mogućnost uništavanja vrijednih ciljeva s malim utroškom streljiva i manjom kolateralnom štetom u odnosu na klasično nevođeno streljivo.

Te značajke omogućavaju streljivu PGMM uporabu protiv vrijednih ciljeva u komplikiranim operativnim uvjetima. To se osobito odnosi na vremenski kritične ciljeve koji su vidljivi i dostupni samo kraće vremene te na mogućnost uporabe u uranom okruženju. Zbog mogućnosti

preciznog uništavanja točkastih ciljeva pogodno je za napad na bunkere, zgrade, vozila i slične ciljeve. Uz sve to PGMM je jednostavan za rukovanje i primjenu te je vojnike jednostavno obučiti za učinkovitu i sigurnu uporabu.

Streljivo je kompatibilno s postojećim sustavima, doktrinom uporabe minobacača i dosadašnjom izobrazbom posada. PGMM se ispaljuje i prvi dio putanje leti kao klasično streljivo. No, prelaskom u poniranje aktivira se lasersko tražilo koje traži cilj ispod sebe osvijetljen laserskim cilnjnikom. Tako se izbjegava uporaba skupih inercijalnih ili GPS navigacijskih sustava, a pro-

jeftin prema području cilja leti po balističkoj putanji na temelju standardnog proračuna koji obavlja bitnica prije ispaljivanja. Tako se projektil ugrubo, ali s dovoljnom točnošću, uputi u područje cilja, a nakon dolaska zadaću preciznog navođenja preuzima poluaktivni laserski ciljnički sustav. Cilj osvjetljava prednji motritelj na čiji se zahjev PGMM i ispaljuje. Tijekom zadnje faze napada, kad lasesko tražilo uoči cilj osvijetljen laserskim cilnjnikom prednjeg motritelja, projektil manevrira pomoću posebnih potisnika koji omogućavaju preciznost pogotka.

M. PETROVIĆ

Indijska mornarica kupuje Sea Harrier FA.2

INDIJSKA ratna mornarica ozbiljno razmatra ponudu Ujedinjenog Kraljevstva za kupnju 8 borbenih aviona Sea Harrier FA.2. Radi se o avionima koji se trenutačno rabe u britanskoj ratnoj mornarici, odnosno to je posljednjih osam britanskih Sea Harriera FA.2 koji bi uskoro trebali biti povučeni iz operativne uporabe. U tu svrhu dužnosnici indijske ratne mornarice nedavno su

posjetili Ujedinjeno Kraljevstvo kako bi se uvjerili u stanje aviona. Mogućnost te kupnje podupire i indijsko ministarstvo obrane, koje najavljuje kako bi do realizacije predmetne nabavke, odnosno zaključenja ugovora moglo doći tijekom fiskalne godine 2006./2007. godine. Prema očekivanjima, u slučaju prodaje britanskih Sea Harriera indijskoj morna-

rici, s njih bi bila "uklonjena" mogućnost nošenja projektila zrak - zrak AIM-120 AMRAAM, dok bi na avionima bio zadržan Ferranti ARI.50019 Blue Vixen radarski sustav.

U indijskoj ratnoj mornarici u tijeku je remont i modernizacija 16 aviona Sea Harrier Mk 51, koji su u operativnu uporabu uvedeni tijekom 1983. godine. U sklopu te moderni-

zacija postojeći indijski Harrieri dobit će nove suvremene višemodne radarske sustave EL/M-2032, koje proizvodi izraelska tvrta Elta. Tim radarima zamijenit će se postojeći radarski sustav Blue Fox. Također, nabavljeni su i projektili zrak - zrak Derby, te suvremene pilotske kacige s integriranim višefunkcijskim zaslonima. Remont i modernizaciju tih aviona obavlja indijska tvrta Hindustan Aeronautics Limited, smještena u Bangaloreu na jugu Indije, a radovi bi trebali biti okončani do sredine iduće godine. Provedenim remontom i modernizacijom produžit će se indijskim Sea Harrierima operativna uporaba za idućih desetak godina, a njihova "zrakoplovna baza" bit će laki nosač aviona Admiral Gorškov, klase Kijev, koji bi u operativnu uporabu u indijskoj ratnoj mornarici trebao ući do kraja 2008. godine.

I. SKENDEROVIC

Isporuka streljiva

TURSKA i nizozemska vojska su od njemačke tvrtke Rheinmetall naručile streljivo velikog kalibra u vrijednosti od 79 milijuna eura. Turska je nabavila 298 tenkova Leopard 2 iz pričuva njemačke vojske, a tu je nabavu slijedio ugovor potpisani u prosincu 2005. o isporuci streljiva za top kalibra 120 mm.

Turska je naručila 15 000 projektila tipa DM 63, a u tu je brojku uključeno i vježbovno streljivo. Turska je narudžba vrijedna 46 milijuna

era. Predaja projektila naručitelju predviđena je za lipanj i srpanj 2007.

DM 63 je projektil s potkalibarnim penetratorom od volframa. Riječ je o najnovijoj inačici granate punjene s novorazvijenim barutnim punjenjem koje nije osjetljivo na promjene temperature pa se bez ograničenja može rabiti i u ekstremnim klimatskim uvjetima. Tvrta vjeruje kako će među sve brojnijim korisnicima tenkova Leopard 2 biti još potencijalnih kupaca za novo niskoosjetljivo streljivo.

Istodobno se i nizozemska vojska odlučila kupiti nove Rheinmetallove projektile kalibra 155 mm tipa Rh 40 DM 131. Riječ je o najnovi-

jem projektilu za haubice kalibra 155 mm koje ostvaruju domet veći od 40 km. I kod ovog je streljiva uporabljena novorazvijena tehnologija smanjene osjetljivosti tako da se i taj projektil može rabiti bez ograničenja u širokom rasponu klimatskih uvjeta.

Nizozemski je ugovor vrijedan 33 milijuna eura i obuhvaća dostavu 10 000 projektila i 67 000 modularnih barutnih punjenja DM 92. Tvrta bi sve ugovorene količine nizozemskoj vojsci trebala predati do kraja 2007. Nizozemska nove projektile i barutna punjenja kupuje za potrebe topničkih postrojbi opremljenih sa movoznim haubicama PzH 2000.

M. PETROVIĆ

Dodatna ispitivanja daljinskih upravljenih plovila

IZRAELSKA ratna mornarica je počela posljednju seriju operacijsko-evaluacijskih ispitivanja daljinskih upravljenih površinskih plovila Protector u pomorskoj bazi Haifa.

Protector plovilo razvila je izraelska tvrtka Rafael Armament Development Authority kao površinski borbeni sustav bez posade koji se temelji na trupu stakloplastične brodice duljine devet metara prilagođen daljinskim upravljanim zadaćama. Daljinski upravljanje plovilo Protector postiže brzinu veću od 30 čvorova te ima mogućnost upravlja-

nja linijskom ili nelinijskom komunikacijom. Trenutačna konfiguracija bazira se na nosivosti korisnog tereta mase 1000 kg što uključuje motrilacki radar i Rafael Toplite optronički senzor. Od naoružanja nosi mini Typhoon daljinski upravljeni oružani sustav koji uključuje tešku strojnici kalibra 12,7 mm i automatski minobacač kalibra 40 mm.

Singapurska ratna mornarica je 2004. prvi kupac tih plovila te su dva daljinskih upravljenih plovila smještena na desantnom brodu RSS Resolution a namijenjena su izolacijskim zadaćama te kao podrška pomorskoj sigurnosti. U skladu s izjavama singapskog ministra obrane, taktičko-tehničke osobine tih plovila u uporabi pokazale su se iznimno učinkovite.

Neimenovani visoki duž-

nosnici izraelske mornarice izjavili su kako dodatna ispitivanja i procjena plovila Protector služe isključivo dobivanju vremena potrebnog za razradu koncepta i procjenu mogućnosti daljinskog upravljanog površinskog plovila.

Operacijska procjena daljinskih upravljenih plovila Protector u sastavu izraelske mornarice počela su 2005. godine. Do sada su provedena razna ispitivanja sustava, pokusne plovidbe te aktivnosti vezane za konceptualni razvoj u suradnji s tvrtkom Rafael.

M. PTIĆ GRŽELJ

Primopredaja obavještajnog broda Dupuy de Lome

FRANCUSKE tvrtke Thales i Compagnie Nationale de Navigation (CNN) službeno su predale obavještajni brod Dupuy de Lome, naručitelju Francuskoj agenciji za vojnu nabavu (DGA). Primopredaja broda istodobno je označila ulazak u operativnu službu francuske ratne mornarice.

Glavne značajke koje karakteriziraju obavještajni brod su duljina 101,75 metara, širina 15,85 metara, gaz 4,9 metara, najveća istisnina 3600 tona, brzina od 16 čvorova uz doplov 6300 km. Osnovu pogonskog postrojenja čine dva Mak 9M25 dizelska motora a temeljno naoružanje čine dvije teške strojnica M-2 HB Browning kalibra 12,7 mm.

U skladu s izjavama francuske ministrike obrane Michele Alliot-Marie brod će pomoći borbi protiv terorizma svojom sposobnošću presretaњa strategijskih satelitskih komunikacija. Dupuy de Lome zahvaljuje svoje jedinstvene mogućnosti cijeloj

seriji ugrađenih inovacija te je imenovan jedinim brodom takve vrste ikad izgrađen u svijetu. Polazni projekt ovog broda baziran je na signalno obavještajnom plovilu, prvom projektu tog tipa za francusku ratnu mornaricu. Sve karakteristike obavještajnog broda izravno su povezane sa značajkama ugrađenog operacijskog obavještajnog sustava.

Ključne karakteristike koje označavaju brod Dupuy de Lome su

presretanje, prislушкиvanje, određivanje smjera i tehnička analiza najnovijih radio te radarskih signala i naprednih vrsta komunikacije.

Obavještajni brod je klasificiran prema tehničkim pravilima francuskog klasifikacijskog društva Bureau Veritas na temelju komercijalnih brodograđevnih standarda i u potpunosti je izgrađen u skladu s trgovackim brodskim regulativama. Višoki stupanj automatizacije cijelog sustava omogućava optimizaciju broja posade: brodom može upravljati posada od samo 30 članova. Stambene i radne prostorije projektirane su za maksimum udobnosti i radnu učinkovitost posade.

M. PTIĆ GRŽELJ

TARS

Fighting Falcon. Njima je opremljena 332. ekspedicija lovačka eskadrila američke nacionalne garde, koja je razmještena u iračku zrakoplovnu bazu Balad, koja obavlja brojne izvidničke mi-

određenih misija, odnosno njihova kasnija analiza. Dosadašnja konfiguracija TARS sustava je takva da su snimci raspoloživi tek nakon slijetanja aviona, odnosno za 30 minuta nakon vađenja memorijskog modula iz aviona. Uspoređujući rezoluciju TARS sustava s digitalnim fotoaparatima može se reći kako bi pravi ekvivalent TARS sustavu bila kamera s 36 megapiksela.

TARS sustav je s uspjehom rabljen pri nadzoru prometnica, odnosno praćenju aktivnosti pobunjenika pri postavljanju eksplozivnih naprava duž prometnica. Uz to, sustav je s velikim uspjehom rabljen i u izravnoj borbi protiv pobunjenika u urbanom području. Sljedeća nadogradnja TARS sustava predviđa ugradnju *downlinka*, čime bi se znatno ubrzao proces isporuke snimki iz zraka krajnjim korisnicima.

I. SKENDEROVIC

DUŽNOSNICI američke nacionalne garde ističu kako su iznimno zadovoljni dosadašnjom operativnom uporabom TARS (Theater Airborne Reconnaissance System) sustava u Iraku. Radi se u biti o malo poznatom sustavu za taktičko izviđanje, odnosno o podyjesniku kojeg nose višenamjenski borbeni avioni F-16

sije za potrebe koaličijskih snaga u Iraku. Dosad je postrojba obavila više od 800 letova s TARS sustavom.

Podyjesnik TARS avioni nose na svojoj središnjoj podtrupnoj točki. To je iznimno sofisticiran digitalni fotografski sustav koji iz zraka prikuplja fotografije visoke kvalitete, čime se uvelike olakšava planiranje

Plan razvoja francuskih oružanih snaga u razdoblju 2003. - 2008. (III. dio)

Obim drugog petogodišnjeg programa 2003. - 2008. čini ključni dio transformacije materijalne komponente francuskih oružanih snaga u postizanju ciljeva modela 2015

Igor KARNJUŠ

Za specijalne snage i "specijalne operacije" namijenjena je nabava 10 helikoptera Cougar MK2 koji nude bolje performanse od Mk1 i opremljeni su modernim komunikacijskim uredajima, sredstvima samozaštite i termalnim kamерama.

Jedan od najvažnijih programa u ovom sustavu je nabava borbenog vozila pješaštva VBCI (Vehicule de Combat d'Infanterie) koje razvija GIAT/Renault kako bi zamijenio postojeću flotu gusjeničnih vozila tipa AMX-10P. Kao takav VBCI se znatno razlikuje od ostalih vozila jer je prvo kotačno borbeno vozilo pješaštva, konfiguracije 8 x 8, koje je specifično planirano da čini pratnju i daje potporu tenkovima posljednje

generacije - Leclerc. Francuska vojska formulirala je svoje potrebe na razini 700 vozila, što uključuju 550 vozila VBCI/VCI - borbeno vozilo pješaštva i 150 VBCI/VCP - zapovjedno vozilo. Prvi prototipovi su završeni tijekom svibnja 2004., a sklopljeni ugovor o razvoju predviđa i predserijsku proizvodnju 54 vozila VCI i 11 VCP. Program do 2008. pokriva plan narudžbe od ukupno 433 vozila, a tijekom 2006. početak dostave prve serije od 272 vozila i opremanje tri pukovnije. Plan se međutim neće ostvariti zbog kašnjena programa, serijska proizvodnja bi trebala početi u 2007., prvi 20 vozila bi trebalo biti predano u 2008. dok bi se IOC (initial operational capability - inicijalna opera-

tivna sposobnost) trebao postići tek u 2010. VBCI je kotačno vozilo borbenе mase 28 tona (i na taj način prikladno za transport avionom A400M) i u njemu se može smjestiti posada koju čine topnik i vozač, te pješačka skupina od osam vojnika plus zapovjednik (praksa je u francuskoj vojsci da je zapovjednik vozila ujedno i zapovjednik pješačke skupine koja se prevozi oklopnim vozilom). Od naoružanja VBCI je opremljen topom TMC-25 DRAGAR 25 mm u kupoli s ciljačem i koaksijalnom strojnicom 7,62 mm, LIRE infracrvenim ometačem i bacaćem dimnih granata. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Alternativno oružje

Uporaba sile je oduvijek bila pojava koja je pratila ljudsko društvo. Razvoj društva permanentno je slijedio razvoj sredstava i metoda uporabe sile, a njihov osobito sofisticirani razvoj kategoriziran je ulogom države, kao najvažnijeg oblika političke i administrativne organizacije društva

Marinko OGOREC

Uporaba sile unutar organizirane društvene zajednice, uglavnom je klasificirana kao kriminalna djelatnost i borba protiv nje, ili rat kao kompleksni sukob u kojem se masovno i organizirano primjenjuje oružano nasilje i vodi oružana borba. Suvremena teorija i praksa totalnog rata (koji doslovno angažira svekolike raspoložive resurse jedne države ili nacije protiv koje se takav rat pokreće), zahtijeva masovnu primjenu oružja raznih vrsta i namjena, kako bi se mogao uspješno voditi i rezultirati pobjedom. U skladu s tim, većina država je razvila i opremila svoje oružane snage odgovarajućim sustavima naoružanja i ratne tehnike, međutim, povijest pokazuje da u velikom bro-

ju ratnih sukoba, jedna od zaraćenih strana nije imala dovoljno naoružanja i vojne opreme. Uglavnom se radilo o oslobođilačkim i antikolonijalnim ratovima, revolucionarnim ustancima i sličnim društvenim procesima, nastalim kao produkt složenih političkih previranja i masovnih narodnih pokreta. Takvih sukoba je bilo tijekom cijelog povijesnog razvoja ljudske civilizacije (npr. robovski ratovi u rimskoj imperiji, seljački ustanci u srednjem vijeku i sl.), a nakon II. svjetskog rata osobito su karakteristični u raznim lokalnim i ograničenim ratovima. Krajem XX. i početkom XXI. stoljeća uglavnom se i vode ratovi u kojima je jedna od strana u sukobu organizacijski, tehnički i logistički znatno

inferiornija, zbog čega mora prilagodavati načela borbenih djelovanja okolnostima u kojima se realiziraju (najsvježiji primjer je upravo naš Domovinski rat). Za agresorsku stranu oni obično imaju obilježja lokalnog ili regionalnog sukoba, no, za branitelje imaju sve značajke totalnog rata, jer zahtijevaju krajnja naprezanja njihovih cjelokupnih resursa. U tom kontekstu, razumljivo je da će za obranu biti rabljena i ona sredstva koja nisu primarno za to namijenjena, uglavnom kao dopuna namjenskim (kojima se u takvim okolnostima obično raspolaže u nedovoljnim količinama). ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Ruska tvrtka Kamov s ovim helikopterom učinila je iskorak u izradi helikoptera s klasičnim nosećim rotorom, ali i pokazala da ruski helikopter uz funkcionalnost i pouzdanost može ponuditi i lijepi vanjski izgled

Zoran KESER

Kamov Ka-60 Kasatka

Gotovo svatko tko je video ovaj helikopter, a znao je da se radi o proizvodu tvrtke Kamov, ostao je začuđen što helikopter ne-ma koaksijalni tip nosećeg rotora, koji je bio obilježje helikoptera te tvrtke. Premda je prvi helikopter po nacrtima Kamova poletio još 1929. pod oznakom KASKR (Kamov & Skrzhinski), nakon čega je uslijedio povelik broj drugih tipova, većini poznatatelja helikoptera poznati su helikopteri poput Ka-25/27/29 i naravno Ka-50. Možda nije naodmet navesti podatak da je Kamov auto-žiro označen A-7 već 1941. bio nao-ružan s nevođenim raketama i strojnica čija je uporaba naravno bila vrlo ograničena, ali je pet pri-mjeraka uspješno rabljeno u svrhu izviđanja i propagande blizu Elnia za vrijeme bitke za Moskvu, što svjedoči o naprednom razmišljanju o uporabi helikoptera u borbene svrhe.

Prepoznatljivo obilježje Kamovih helikoptera je kontrarotirajući koaksijalni rotor, a tvrtka je postala vo-deći svjetski stručnjak u razvoju

takve vrste helikoptera koji imaju mnoge prednosti zbog takve izvedbe, koja za sobom naravno vuče i neke nedostatke.

Pitanje je onda zašto je tvrtka Kamov odlučila preći s tradicionalne izvedbe koaksijalnog rotora na klasičan noseći rotor, budući da je skupila toliko bogatog iskustva u izradi takve vrste rotora.

Koaksijalni rotor je, jednostavno objašnjeno, udvostručeni noseći rotor, pri čemu je jedan noseći rotor postavljen iznad drugoga ali sa suprotnim smjerom rotacije. Na taj način eliminira se potreba za ugradnjom repnog rotora, čime je i moguće konstruirati helikopter sa znatno kraćom repnom kupom, a ne postoji niti opasnost od oštećenja repnog rotora prilikom lebdenja helikoptera u ograničenim prostorima. Također, aerodinamički gledano, koaksijalni rotor ima bolju iskoristivost tijekom lebdenja, brže je vrijeme reakcije za promjenu smjera, ne troši se dio snage za pogon repnog rotora te još niz drugih prednosti. Ipak, nedostaci zbog ko-

jeg se tvrtka Kamov odlučila za izradu helikoptera s klasičnim rotrom leže više u ekonomskoj nego u aerodinamičkoj opravdanosti. Jedina aerodinamička inferiornost koaksijalnog rotora koja je utjecala na odustajanje od tog tipa rotora jest manja krstareća brzina leta, a što se tiče finansijskog razloga, temelji se nalaze u kompleksnosti izrade. Koaksijalni rotor znatno je kompleksniji za izradu, a postojeći rotori tog tipa zahtijevaju složenije održavanje prvenstveno zbog velikog broja dijelova glavčine rotora, što za sobom povlači i veće eksploracijске troškove. Koaksijalni rotor borbenog helikoptera Ka-50 bio je zbog svoje kompleksnosti jedan od glavnih razloga za dugi razvojni put tog helikoptera, što se u slučaju Ka-60 nije moglo priuštiti, budući da je niska cijena te jednostavna i jeftina eksploracija jedan od glavnih prodajnih aduta ovog helikoptera. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Razvoj mlažnih aviona 1937.-1950.

B-47 Stratojet prvi je bombarder koji je dobio strelasta krila i uspješno ušao u operativnu uporabu. Zato ne iznenađuje da ih je napravljeno 2042

Domagoj MIČIĆ

Boeing B-47 Stratojet (Model 450)

Počeci projekta Model 450 iz kojeg je nastao Stratojet mogu se pratiti sve do II. svjetskog rata. U lipnju 1943. američko je ratno zrakoplovstvo zatražilo od nekolicine proizvođača aviona da počnu s razvojem studija višemotornog mlažnog aviona koji će biti podoban za izvođenje zadaća bombardiranja i izviđanja s velikih visina. Službeni zahtjev za ponudama za projekt mlažnog bombardera srednje veličine izdan je 17. studenog 1944. Novi je bombarder trebao imati operativni radijus djelovanja od 5600 kilometara i operativni plafon leta od čak 13 500 metara. Uz sve to morao je imati i maksimalnu brzinu od 880 km/h. Zadovoljiti te zahtjeve uporabom klasičnih klipnih motora bilo je nemoguće.

I prije nego što je američko ratno zrakoplovstvo službeno zatražilo početak razvoja novog bombardera, tvrtka Boeing je pokrenula svoj privatni projekt razvoja velikog aviona pokretanog turbomlažnim motorima. Prva studija izvedivosti označena je kao Model 424, a u osnovi je

bila tek umanjeni B-29 kojem su na svako krilo postavili po dva turbo-mlažna motora. Ispitivanja u zračnom tunelu pokazala su da takvo rješenje nije zadovoljavajuće. U prosincu 1944. Boeingovi su se projektanti ponovno primili posla i napravili Model 432. Na novom su projektu sva četiri motora postavili unutar trupa kako bi povećali učinkovitost krila. Motori su postavljeni na sredinu trupa oko glavnog spremnika za gorivo, a potrebni su zrak dobivali preko usisnika smještenih pokraj pilotske kabine. Ispušni plinovi motora izbacivali su se pomoću ispuha smještenih na gornjem dijelu stražnjeg dijela trupa.

Iako to danas izgleda čudno, 1944. takav je prijedlog oduševio američko ratno zrakoplovstvo koje je odmah Boeingu dodijelilo ugovor za daljnji razvoj Modela 432. Projekt je službeno dobio oznaku XB-47. Istdobro su dodijeljeni ugovori za razvoj bombardera XB-45 tvrtke North American, XB-46 tvrtke Convair i XB-48 tvrtke Martin.

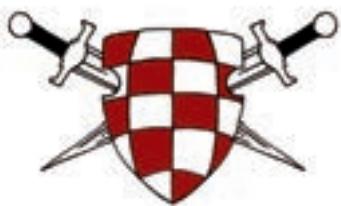
Na sreću Boeinga, ali i američkog

ratnog zrakoplovstva, projektanti su ubrzano shvatili da njihov prijedlog i nije najbolji mogući te su u njega unijeli veće promjene. Imali su sreću i da je Boeингov glavni stručnjak za aerodinamiku George Schairer dobio priliku da odmah nakon okončanja rata u Europi prouči njemačka otkrića na tom području. Schairer je odmah uočio sve prednosti njemačkog strelastog krila primijenjenog, između ostalog, i na Messerschmittovom Me 262 (vidi Hrvatski vojnik broj 15). Ubrzo su i ispitivanja NACA-e (preteče NASE) pokazala da krilo zakriviljenosti 45 stupnjeva potpuno otklanja poteškoće s udarnim valovima koji se javljaju tijekom leta visokim podzvučnim brzinama.

Vijest o njemačkim otkrićima na polju aerodinamike odmah je došla u Seattle (sjedište Boeinga). Posljedica je bila prekid razvoja projekta Model 432 s klasičnim ravnim krilom. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Trenkovi panduri (I. dio)

U službi Marije Terezije

Godine 1741. barun Trenk je Mariji Tereziji predložio da mu dopusti sakupiti četu od 1000 ljudi iz slavonskih i srijemskih pokrajina, koju će osobno odvesti na bojište. Imao je dobre zagovornike, i carica je prijedlog prihvatile...

Jurica MILETIĆ

Voda pandura bio je condottiere u punom smislu te riječi, potpuna vojničina, ali kadšto toliko neobuzdan i strastven da ga se u takvim trenucima smatralo posve neuračunljivim. Punim imenom Franjo barun Trenk, bio je potomak stare njemačke obitelji koja je već oko godine 1450. bila nastanjena u istočnoj Prusiji, u tadašnjem području njemačkoga viteškoga reda, koji se tijekom XV. stoljeća neprekidno sukobljavao s poljskim Jagelovićima. U tim su borbama sudjelovali i Trenkovi pretci. Upravo Franjini nazivi i nadimci poput: von Gross und Klein Scharlack, Schakulack und Meiken upućuju na priznanja, odlikovanja, dobra i posjede koje je obitelj stekla u tim borbama. Mnogi članovi obitelji bili su visoki časnici u pruskoj vojsci: jedan mu je stric bio vrhovni konjanički general u Königsbergu, inače u različitim bojevima ranjan čak osamnaest puta. Otac mu je prvo bio u pruskoj, a nakon neuspjele turske opsade Beča prešao je u austrijsku voj-

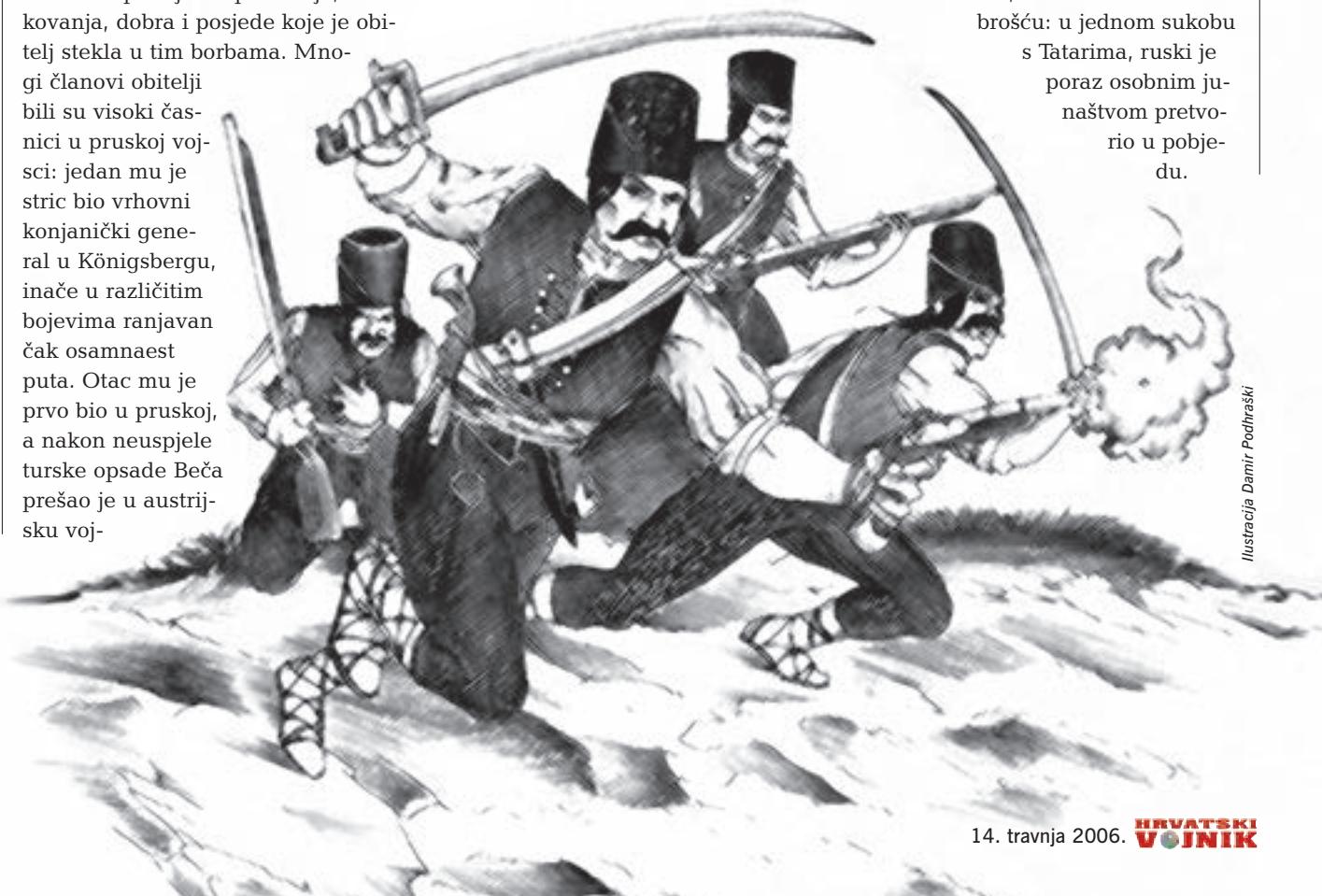
sku, usput prešavši s protestantizma na katoličanstvo. Sudjelujući u različitim vojnim pohodima Leopolda I. i Karla VI. našao se i na jugu Italije u gradu Reggio Calabria, gdje mu se na samu Novu godinu 1711. radio sin Franjo.

Nestašan već kao dječak, čini se da je mladi Franjo iz kakva prikrajka promatrao i boj kod Petrovaradina. Kad mu je otac bio premješten u Brod na Savi, Franjo je kao šesnaestogodišnjak postao zastavnik u pukovniji mađarskog palatina grofa Nikole Palffyja od Erdöda. Došao je na glas kao kartaš i ženskar, potukao se u mnogo dvoboja i u Osijeku

i u Beogradu. U Petrovaradinu se oženio, za neko vrijeme skrasio oko Pleternice, dospio u tamnicu, a onda mu je kuga pokosila i ženu i četvero djece. Ostavši sam, potpuno se posvetio vojničkoj službi.

Kad je izbio rusko-turski rat, stavio se na raspolažanje vrhovnom zapovedniku austrijske vojske generalu i grofu Sackendorfu, ponudivši mu da će sakupiti 4000 pandura i s njima provaliti u Bosnu. Kako je bio odbijen, okrenuo se ruskoj carici Ani Ivanovnoj i kao konjanički satnik bio primljen u husarsku pukovniju grofa Kuminga, u kojoj su listom bili Mađari. I tu se iskazao ispadima i

svadama, ali i neviđenom hra-
brošću: u jednom sukobu
s Tatarima, ruski je
poraz osobnim ju-
naštvtom pretvo-
rio u pobje-
du.

Ilustracija Damir Podraški

Zbog neposluha bio je osuđen na smrt, ali pomilovan u posljednji tren, vratio se u Slavoniju. Uspješno se noseći s hajducima koji su provljalivali iz Bosne, među tamošnjim seljacima stekao je mnoge simpatije.

Godine 1741. predložio je carici Mariji Tereziji da mu dopusti sakupiti četu od 1000 ljudi iz slavonskih i srijemskih pokrajina, koju će osobno odvesti na bojište. Imao je dobre zagovornike, i carica je prijedlog prihvatala: 27. veljače 1741., tadašnjem ruskom vojniku barunu Trenku izdan je tzv. Werbepatent kojim je bio ovlašten da u Slavoniji skupi 1000 ljudi. Za kratko vrijeme skupio je momke iz okruga Mitrovice, Srijemskih Karlovaca, Petrovaradina, Iloka, Virovitice i Voćina. Njihova je oprema stajala oko 62 000 forinti. Svaki je vojnik imao dnevnu plaću od 6 novčića koju je primao iz kraljevske blagajne, ali je sam morao kupovati kruh, i to porciju po dva novčića. Nisu svi panduri bili jednakodjeveni, ali opći im je izgled svima bio turski. Na glavama su nosili visoke crne kape, preko ramena crvene kabанице s kukuljicama i modre zobune, a ispod njih crvene ječerme. Imali su plave hlače i opanke, a od naoružanja nosili su četiri kubure. O kožnatom pojasu visili su im handžar i manji nož, na

Na vrhuncu moći Habsburgovaca

Jednima carica a drugima kraljica, Marija Terezija rodila se i umrla u Beču u dobi od 63 godine. Sa 19 godina udala se za lotariških vojvodu Franju Stjepana, pa se dinastija otada nazivala Habsburg-Lotaringen. Iz toga se braka rodilo deset sinova i šest kćeri. Budući da ju je pratio glas kako je sklona putem užicima, govorilo se da se veliki dio njezine djece rodio zahvaljujući kraljičinim ljubavnim pustolovinama s mlađim i naočitim momcima iz Vojne krajine koji su bili u dvorskoj službi. Još uvijek kolaju i priče o galantnoj vezi s naočitim barunom Trenkom, koji je ipak skončao u tamnici moravskog grada Brna u kojoj je i umro. Od njezine djece sinovi Josip i Leopold bili su neposredni nasljednici prijestolja, a kći Marija Antoaneta zaglavila je pod gilotinom kao žena francuskog kralja Louisa XVI. Za njezine vladavine počeli su i prvi sukobi Hrvata s Mađarima, a u njima se priklonila Mađarima. Sinu Josipu II. u naslijede je ostavila opomenu kako nikad ne smije zaboraviti da je i osrednji mir bolji od slavnoga rata.

kojem su bili slika pandura i urezan natpis - Vivat Pandur! Kako navodi dr. Slavko Pavičić: "...preko ramena su bacali šarenu diljku, a o boku pasali krivu sablju. Svaki je momak brijao glavu, a ostavljao perčin. Mjesto zastave nosili su poput Turaka „tug“ (konjski rep)...".

Četa je raspolagala i glazbom, tzv.

„turskom bandom“ od 12 glazbenika s nekoliko frula, velikim bubnjem i činelama. U Beču, ali i u mnogim drugim mjestima, ta je glazba bila prava senzacija, a vojna povijest upravo Trenkovu postrojbu drži začetnicom vojne glazbe.

Cijela je četa bila razdijeljena u dva odjela. Kad je kao bojnik na čelu te čete stigao u Beč, s njim su bila i dva satnika, jedan natporučnik, pet poručnika, jedan kvartirmajstor, jedan pobočnik, dva kapelana (katalički i pravoslavni), dva ranarnika, 40 harambaša, pet pisara, 80 kapra- la i 12 glasbara, a običnih je vojnika bilo 890. Glasovita parada pred caricom Marijom Terezijom, njezinim mužem i sestrara odigrala se 27. svibnja 1741. Mimohod i glazbene egzibicije došao je vidjeti cijeli Beč, diveći se pandurima koji su listom bili visoki, skladno građeni i kršni momci. Ushićena kraljica sve ih je bogato obdarila, primivši kasnije u audienciju Trenka i 12 pandura.

Desetak dana kasnije Trenk se javio feldmaršalu Neippergu, a ubrzo nakon toga bio je već u logoru kod tvrđave Neisse...

(kraj u idućem broju)

Protiv Friedricha Velikog

U vrlo teškim prilikama, 20. listopada 1740. na austrijsko se prijestolje uspela Marija Terezija, punašna dvadesetčetverogodišnjakinja. Državne financije bile su u neredu, a vojne postrojbe porazbacane od Hrvatske na jugu do Belgije na sjeveru, te od Češke na istoku do Toskane na zapadu. U prvom desetljeću njezine vladavine, a na prijestolju je sjedila četrdeset godina, Hrvati su kao svoj ulog u različitim ratovima dali čak 42 000 krajšnika, ali i najpoznatiju postrojbu - Trenkove pandure. Najopasniji joj je protivnik bio pruski kralj Friedrich II., kojemu je otac ostavio pune državne blagajne i najbolje izvježbenu vojsku u Europi: 84 000 vojnika koje je

odmah pojačao s još 16 000 momaka. Vojskom su zapovijedali vrsni časnici, a među njima i Kurt Krsto grof Schwerin. U sukobima s pruskim kraljem, hrvatski su se graničari u austrijskim postrojbama istaknuli već u bitci kod Moliwitsa, a Trenkovi panduri postali su poznatiji upravo nakon tog boja.

Ross King: "Michelangelo i papin svod", Stih, Zagreb, 2005.

Ovo je knjiga povjesničara umjetnosti o četverogodišnjem radu Michelangela Buonarotija, velikog talijanskog renesansnog kipara, slikara, graditelja i pjesnika, na oslikavanju svoda Sikstinske kapele u Rimu. Tridesetogodišnji Michelangelo se odazvao pozivu pape Julija II. da oslika svod jedne od najvažnijih kršćanskih crkava, a stvorio je remek-djelo pred kojim je zastajao dah ljudima svih povijesnih epoha. Michelangelo se zadaće oslikavanja svoda prihvatio nevoljko, jer je imao vrlo malo iskustva u zahtijevnom umijeću slikanja fresaka, a bio je zatečen i obujmom posla (gotovo 12 tisuća četvornih stopa). Tako je središnja tema Kingova djela postala borba genijalnog umjetnika sa svodom, slikarskim tehnikama i velikim organizacijskim teškoćama. U knjizi je opisana i borba Michelangela za umjetničku samostalnost od pape Julija II., kao i borbe te netrpeljivosti između velikih umjetnika onoga vremena (Michelangela, Leonarda, Rafaela i Bramantea). Pišući o nastanku Michelangelo-ova remek-djela, King opisuje i povijesne okolnosti te politički život onodobne Firence i Rima, a velik prostor posvećen je i papi Juliju II., njegovoj osobnosti te sukobima njega i umjetnika kojega je angažirao. Ovo djelo daje prikaz renesansne Italije na dva načina - kao umjetničke pozornice koja je svijetu ostavila najveća umjetnička djela, ali i kao bojnog polja obilježenog ratovima, pokoljima i intrigama.

Mirela MENGES

FILMOTeka

Pasija (HTV, 14. travnja u 21.00)

- američki povijesni (127 min.)
- redatelj: Mel Gibson
- gl. glumci: James Caviezel (Isus), Monica Bellucci (Marija Magdalena), Maia Morgenstern (Marija)

Židovski Mesija Isus Krist, preuzevši grijehu čovječe, izdan i ponizan razapet je na križ i u mukama je umro na Veliki petak na brijezu iznad Jeruzalema. Ova rečenica, poznata svim pripadnicima kršćanstva, pa i šire, sadržaj je najkontroverznijeg filma s biblijskom tematikom u povijesti. U nešto više od dva sata prikazano je posljednjih dvanaest sati Isusova života. U dosadašnjoj povijesti filma scene nasilja bile su rezervirane isključivo za prikaz završnog razapinjanja na križ, no ovim je filmom Mel Gibson napravio revoluciju u doživljaju ključnog događaja u rađanju jedne vjere. Bol i patnja koju Isus proživiljava napuštajući ovaj svijet prikazana je kao nikada do sada. Vjerno prateći zapisano u evangelijima, od iz-

daje i uhićenja preko križnog puta do Kalvarije, Isusa tuku i muče od prve do posljednje minute filma. U vrijeme pojave Pasije lomila su se kopila oko toga je li humano prikazivati toliku količinu sadizma i patnje, pa makar to bilo slikovito preuzimanje grijeha čovječanstva. Lomit će se i dalje. Veliki petak ostat će najteži dan u kršćanskom svijetu, a svojim pristupom Gibson je pokušao možda čak i karikaturalnom realističnošću pokazati koliki je križ na pleća uprtio Isus Nazarečanin. Stoga će onaj tko vidi Pasiju zapamtiti to za cijeli život. Djeca i oni koji ne podnose krv i sadizam svakako trebaju zaobići taj film, a ni ostali sigurno neće uživati. Još jednom, ili prvi put, vidjet će temeljnu poruku Biblije - kako je i zašto Isus preuzeo teret ljudskih grijeha, a to sasvim sigurno nije izgledalo nimalo lijepo.

Leon RIZMAUL

17. travnja 1941. Jugoslavenska vojska potpisala kapitulaciju

Jedanaest dana nakon napada na Jugoslaviju, nacistički saveznici primorali su vojsku Kraljevine Jugoslavije na potpisivanje potpune predaje. Kapitulacija je potpisana 17. travnja 1941. u Beogradu. Više od 300 tisuća jugoslavenskih časnika i vojnika dospjelo je u zarobljeništvo, a tijekom jedanaest dana napada na Jugoslaviju poginulo je samo 200 njemačkih vojnika. Nakon te kapitulacije Kraljevina Jugoslavija je prestala postojati, a njezin teritorij razdijeljen je na njemačku i talijansku interesnu zonu. Na području Hrvatske, te Bosne i Hercegovine, već tjedan dana prije uspostavljena je profašistička Nezavisna Država Hrvatska, a i njemački saveznici Mađarska i Bugarska dobili su dio teritorija bivše Kraljevine Jugoslavije. Četiri dana nakon jugoslavenske predaje Nijemci su za kapitulacijski stol doveli i predstavnike grčke vojske, te je tako cijeli jugoistok Europe dospio pod Hitlerovu vlast.

20. travnja 1788. Rođen Juraj Haulik, prvi zagrebački nadbiskup

Slovačkog je podrijetla, a teologiju i filozofiju studirao je u rodnoj Trnavi, Ostrogonu i Beču. Za zagrebačkog biskupa došao je 1837., u vrijeme uzleta Ilirskog preporoda. Iako je bio klerikalno konzervativan, odupirao se mađarizaciji i zalagao se za uvođenje hrvatskog jezika u škole i javne poslove. Osim toga, potaknuo je stvaranje Matice ilirske, a njegovim nastojanjem utemeljeno je i Gospodarsko društvo te Katolički list. Osnovao je Hrvatsko književno društvo sv. Jeronima i nastavio uređenje parka Maksimira kojega je utemeljio njegov prethodnik, biskup Maksimilijan Vrhovec. Za svoga službovanja u Zagrebu Haulik je u vrijeme Bachovog apsolutizma zajedno s banom Jelačićem godine 1852. izborio zagrebačkoj biskupiji punu neovisnost od mađarske crkvene vlasti. Sljedeće je godine svečano ustoličen za njezinog prvog nadbiskupa, a dvaput je služio i dužnost namjesnika banske časti.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Uskrs - Vazam - Pasha

Pasha. Židovski i kršćanski blagdan! Nažlost, zaslugom medija, nekima je prva asocijacija na tu riječ - noćni klub. Ili tzv. turbofolk glazba, kaubojska pucnjava, podzemlje i mafija. **Tko** je takvom lokaluu dao to sveto ime ili je bio okultno inspiriran ili je u našu civilizaciju "pao s Mar(k)som". Jer nije u pitanju nikakav "paša", nego prije svega spomen na izlazak i izbavljenje Hebreja iz egipatskog ropstva te, u kršćanstvu, proslava otajstva smrti i uskrsnuća Isusa Krista. Prva novozavjetna Pasha slavljena je u Jeruzalemu prije dva tisućjeća. Isusov "noćni klub" - boravak u grobu - bio je "otvoren" samo tri dana, a onda se ubijeni "Pobunjenik" iznenada pojavio živ, ukazao se svojima, poslao ih u svijet da propovijedaju njegovu Potruku, obećao im da će ostati s njima do konca svijeta i - On nazvan Riječ - do danas je ostao od riječi! Njegov Uskrs postao je životni slogan i temelj, a njegov Križ vizualni identitet neizbrojivu mnoštvo Njegovi sljedbenika na putu približavanja Bogu kroz medusobnu komunikaciju u ljubavi. Tako je uskrsnuli Isus postao siguran jamac mira, stabilnosti i sigurnosti - ljudskoj duši, obitelji, narodu, Europi, svijetu. A kršćanstvo globalni savez naroda koji dijele i množe zajedničke evandeoske vrijednosti. Zato i danas, kad je cijeli svijet pretvoren u "globalni noćni klub", ljudi koji traže nekoga tko će im dati mir i sigurnost, ispunjenje najdubljih težnji ljudskog srca mogu naći u nevinome Kristu, koji je svojom smrću grijesnike pomirio s Ocem, ako Njegova načela uzmu za temelj svojega života. Uskrsnuće, dakle, osim vjerskog značenja, konkretno može biti i vertikalno uzdizanje našeg intelektualnog i medijskog "sablasno horizontalnog mentaliteta" (I. Fuček).

Svima sretan Uskrs, aleluja!

Andelko KAĆUNKO

PROJEKCIJA FILMOVA

Službe za odnose s javnošću i informiranje MORH-a
Kino Tuškanac, Zagreb 27. travnja 2006. u 19.00 sati

ULAZ SLOBODAN

NAGRADNA PITALICA - 10. KOLO

ČITAJ-IGRAJ-POBIJEDI

GLAVNE NAGRADE

1.) Sedam dana
ljetovanja u Splitu
za dvije osobe
(Hotel Zagreb)

2.) Sedam dana
ljetovanja u Puli
za dvije osobe
(Hotel Veli Jože)

3.) Godišnja pretplata
na Hrvatski vojnik i
komplet DVD-a

TJEDNE NAGRADE

1.) Komplet knjiga
"Vojna psihologija"

2.) DVD
"Krila Oluje"

3.) Uokvirena fotografija

KUPON 10

NAGRADNO PITANJE

Na poligonu Eugen Kvaternik prošloga tjedna je održana:

- A) vježba Slunj 2006. B) vojna parada C) akcija traganja i spašavanja

IME I PREZIME _____

ADRESA _____

TELEFON _____

HRVATSKI
VOJNIK

Sretni dobitnici OSMOGA KOLA su:

1. NAGRADA - knjige "Vojna psihologija" - **Ivan NOVAČKI, Poznanovec**
2. NAGRADA - DVD "Zaniranje - Vojni pas" - **Marta PITEŠA, Split**

3. NAGRADA - uokvirena fotografija - **Zdravko ROGOVSKI, Sl. Brod**
Naravno, naša nagradna pitalica ide dalje, a u ovom broju objavljujemo pitalicu DESETOGA kola. Kako biste se uključili u igru za **TJEDNE NAGRADE** 10. kola, dovoljno je da čitate Hrvatski vojnik koji upravo držite u ruci i tako pronađete odgovor na postavljeno pitanje koje možete naći u kuponu na dnu stranice. Potom zabilježite svoj odgovor, i to tako da na **KUPONU ZAOKRUŽITE** slovo ispred jednog od tri ponudena odgovora za koji mislite da je točan.

ORIGINALNI kupon, na kojem ćete napisati i svoje osobne podatke, izrežite i pošaljite **POŠTOM** u **KUVERTI** ili na **DOPISNICI** na adresu:

MINISTARSTVO OBRANE
SOJI-HVG
(Za nagradnu pitalicu)
PP 252
10 000 Zagreb

Kuponi **DESETOGA KOLA** objavljeni u aktualnom broju **81** Hrvatskog vojnika u redakciju moraju stići najkasnije do **ponedjeljka, 24. travnja u 12 sati**. Istog dana izvući će se troje tjednih dobitnika **DESETOGA KOLA**, koji će na osnovi svojih **TOČNIH** odgovora zabilježenih na **ORIGINALNIM** kuponima osvojiti po jednu od tri **TJEDNE** nagrade. **DOBITNICI TJEDNIH NAGRADA DESETOGA KOLA** nagradne igre bit će objavljeni u broju **83** Hrvatskog vojnika.

Idućeg tjedna, u broju **82**, objavit ćemo i imena troje dobitnika tjednih nagrada **DEVETOGA KOLA**, koja ćemo dobiti 17. travnja nakon našeg novog izvlačenja.

Podsjecamo vas i na **ZAVRŠNO** izvlačenje (**28. svibnja 2006.**), na kojem ćemo izvući dobitnike **GLAVNIH NAGRADA**. Za to izvlačenje u obzir će doći kuponi objavljeni u **SVIH 15 KOLA** nagradne igre, naravno s točnim odgovorima, koji u našu redakciju pristignu do **23. svibnja 2006.** u 12 sati. Naravno, s više pročitanih Hrvatskih vojnika i većim brojem poslanih kupona, veće su vaše šanse da osvojite jednu od **GLAVNIH** ili **TJEDNIH** nagrada.

SLUŽBENA PRAVILA nagradne igre **ČITAJ-IGRAJ-POBIJEDI** u svakom trenutku možete pročitati na web stranici: www.hrvatski-vojnik.hr.